

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

**Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови**

«На правах рукопису»
УДК 811.111'25:821.111](043.3)

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри

(підпис) (ініціали, прізвище)
« » _____ 2018р.

**МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ
на здобуття ступеня магістра**

зі спеціальності 035 Філологія
на тему: «Соціолінгвістичний аспект функціонування лінгвокультурних реалій в
англомовній художній літературі та їх відтворення українською мовою_»
Виконала: студент(-ка) 2 курсу, групи ЛА-71мп

Давидова Олена Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

Науковий керівник к.пед.н., доц. Тікан Я. Г.

(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

(підпис)

Рецензент к.філол.н., доц. Лозебна О.А.

(посада, науковий ступінь, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

(підпис)

Засвідчую, що у цій магістерській дисертації
немає запозичень з праць інших авторів без
відповідних посилань.

Студентка _____

(підпис)

Київ 2018

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»

Факультет лінгвістики

Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Спеціальність 035 Філологія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«__» _____ 2018 р.

ЗАВДАННЯ
на магістерську дисертацію студенту
Давидовій Олені Валеріївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема дисертації «Соціолінгвістичний аспект функціонування лінгвокультурних реалій у англomовній художній літературі та їх відтворення українською мовою»

науковий керівник дисертації Тікан Я. Г. к. пед. н., доц.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від «__» _____ 20__ р. № _____

2. Термін подання студентом дисертації _____

3. Об'єкт дослідження мовні реалії в англійській художній літературі та їх лінгвокультурологічні особливості.

4. Предмет дослідження способи відтворення лінгвокультурних реалій українською мовою на прикладі британської та американської художньої літератури детективного жанру.

5. Перелік завдань, які потрібно розробити: 1) обґрунтувати поняття реалій та визначити їх особливості; 2) схарактеризувати роль реалій у соціолінгвістичному аспекті; 3) розглянути існуючі класифікації реалій; 4) визначити функції реалій в англійській художній літературі; 5) розглянути існуючі способи перекладу реалій; 6)

Соціокультурний аспект функціонування лінгвокультурних реалій в англomовній художній літературі та їх відтворення українською мовою

зробити перекладацький аналіз трансформацій, що застосовуються при перекладі реалій у художніх творах детективного жанру; 7) проаналізувати реалії, що виражають соціокультурну приналежність героя художніх творів; 8) дослідити роль реалій у відображенні мовної картини світу британської та американської лінгвокультур.

6. Орієнтовний перелік ілюстративного матеріалу Артур Конан Дойль зде «Пригоди Шерлока Холмса», Збірник оповідань Реймонда Чандлера.

7. Орієнтовний перелік публікацій двоє тез на Всеукраїнській студентській конференції та Міжнародній конференції, одна стаття в журналі Вісник МДУ

9. Дата видачі завдання _____

№ з/п	Назва етапів виконання магістерської дисертації	Строк виконання етапів магістерської дисертації	Примітка
1.	Обґрунтування теоретичних передумов дослідження	до 20.12.2017	Вик.
2.	Формування програми й методики дослідження	до 20.04.2018	Вик.
3.	Аналіз експериментального матеріалу та виклад і оформлення результатів дослідження	до 15.11.2018	Вик.

Студентка

(підпис)

О.В. Давидова
(ініціали, прізвище)

Науковий керівник дисертації

(підпис)

Я.Г. Тікан
(ініціали, прізвище)

РЕФЕРАТ

Структура роботи: робота складається із реферату, Abstract, магістерської дисертації (вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаної літератури та додатків).

Об'єктом дослідження: є мовні реалії в англійській художній літературі та їх лінгвокультурологічні особливості.

Предмет дослідження є способи відтворення лінгвокультурних реалій українською мовою на прикладі британської та американської художньої літератури детективного жанру.

Мета дослідження: виявити сутність поняття реалій, визначити специфіку їх функціонування в англійській художній літературі. Також з'ясувати шляхи перекладу і збереження культурної насиченості слова при перекладі. Порівняти та дослідити реалії британського та американського суспільств в детективних повістях «Пригоди Шерлока Холмса» британського автора Артура Конан Дойля та у збірці оповідань американського письменника Реймонда Чандлера .

Актуальність даної роботи зумовлена необхідністю більш детального і глибокого дослідження слів-реалій у художній літературі та їх перекладу, адже вони відображають сутність культури нації, а в новітній час глобалізації і розширення кордонів, є необхідними порозуміння та толерантність. Цього можна досягти лише знанням і розумінням ментальності народу, а така інформація дуже часто надається в художніх творах і передається мовними одиницями – реаліями.

Методи дослідження: описовий метод, індуктивно-дедуктивний метод, метод аналізу, метод синтезу, контекстологічний аналіз, метод кількісного аналізу, метод графічної інтерпретації.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що вперше було досліджено лінгвокультурні реалії у порівнянні на прикладі британських та американських детективних художніх творів, проаналізовано реалії, що виражають соціокультурну приналежність героїв художніх творів.

Соціокультурний аспект функціонування лінгвокультурних реалій в англomовній художній літературі та їх б відтворення українською мовою

Теоретичне значення дипломної роботи полягає у тому, що її основні положення можуть бути використані у майбутніх працях та доробках, які стосуються соціолінгвістичного аспекту реалій та їх перекладу в англійській літературі.

Практична цінність роботи визначається можливістю практичного використання результатів даного дослідження у подальшому вивченні реалій в аспекті перекладу та функціонування у художній літературі.

Апробація результатів магістерської дисертації опублікована у статті «Реалії як засіб вираження соціальної приналежності героя (на прикладі детективної повісті А.К. Дойля «Пригоди Шерлока Холмса»», Серія: «Філологія» – Маріуполь: Видавництво Вісник МДУ, вип.19 – 2018 – ст.338-345). А також оприлюднені на IV Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції під назвою «Роль безеквівалентної лексики та фонових знань у міжкультурній комунікації» та Міжнародній науково-практичній конференції з тезами «Вираження культурного компоненту у національно-маркованій лексиці художніх творів»

Ключові слова: *реалія, художня література, культура, народ, соціолінгвістика, лінгвокультурологія.*

ABSTRACT

Structure of the master's dissertation work consists of abstract (introduction, three chapters, conclusions to each chapter, general conclusion, list of used literature and applications).

The object: language realia in English fiction and its linguistic and cultural characteristics.

The subject: ways to recreate linguistic and cultural realia in Ukrainian language on the example of the British and American fiction of the detective genre.

The **topicality** of this work is caused by the need for a more detailed study of realia in fiction and their translation, since they reflect the essence of the culture of the nation. In modern times of globalization and expansion of borders, understanding of each other and tolerance have become necessary things. This can be achieved only by knowledge and understanding of the people's mentality, and such information is often provided in fiction literature and transmitted by language units - realia.

The purpose of the research is to reveal the essence of the notion of realia, to determine the specifics of their functioning in the English fiction. Also, find out the ways of translation and preservation of cultural richness of the word in translation. Compare and explore the realia of British and American societies in the detective stories of "The adventures of Sherlock Holmes" by Arthur Conan Doyle and in the Collection of Stories by American writer Raymond Chandler.

Methods of work: descriptive method, inductive-deductive method, method of analysis, method of synthesis, contextual analysis method, method of quantitative analysis, graphic interpretation method.

The **scientific novelty** of the research lies in the fact that for the first time linguistic and cultural realia were investigated in comparison on the example of British and American detective novels, realia that express the sociocultural belonging of the heroes of artistic works were analyzed.

The theoretical value of the research is that its main provisions can be used in future works and developments related to the sociolinguistic aspect of the realia and its translation in the English fiction.

The practical value of work is determined by the possibility of practical use of the results of this study in the further investigations of the realia in the aspect of translation and functioning in fiction.

The approbation of the results of the master's dissertation were published in the article "Realia as a means of expression of the social belonging of the protagonist (on the example of detective novel "The adventures of Sherlock Holmes" by A.C. Doyle)", Series: "Philology" - Mariupol: Scientific journal "Visnyk MSU. Volume: Philology", №19 – 2018 – p. 338-345). Also the results were presented at the IV All-Ukrainian Student Scientific with the report "The role of non-equivalent vocabulary and background knowledge in intercultural communication" and Practical Conference and the International Scientific and Practical Conference "Expression of the cultural component in the culture-specific vocabulary of fiction".

Key words: *realia, fiction, culture, nation, sociolinguistics, linguocultural studies.*

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ І ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПОНЯТТЯ РЕАЛІЇ У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ АСПЕКТІ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	8
1.1 Теоретичне обґрунтування поняття реалії.....	9
1.2 Лінгвокультурологічні особливості англійських мовних реалій.....	14
1.3 Типологія та класифікація лінгвокультурних реалій.....	17
1.4 Місце реалій в системі національно-культурної лексики.....	21
1.5 Реалії як засіб відображення національних особливостей британської та американської лінгвокультури.....	25
Висновки до Розділу І.....	30
РОЗДІЛ ІІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАДУ ЛІНГВОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ В АНГЛІЙСЬКІЙ ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	31
2.1 Специфіка вживання лінгвокультурних реалій у художньому тексті... ..	31
2.2 Соціокультурний аспект функціонування та особливості відтворення англomовних лінгвокультурних реалій українською мовою в англomовній художній літературі.....	34
2.2.1. Роль реалій у відображенні мовної картини світу британської лінгвокультури.....	41
2.2.2. Роль реалій у відображенні мовної картини світу американської лінгвокультури.....	44
Висновки до Розділу ІІ.....	48
РОЗДІЛ ІІІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АНАЛІЗ ЗАСОБІВ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ЛІНГВОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (на прикладі детективних повістей А.К. Дойля та оповідань Р. Чандлера)....	49
3.1 Порівняльний аналіз британських та американських лінгвокультурних реалій за тематичною групою та структурними характеристиками.....	49

3.2 Аналіз перекладацьких трансформацій використаних при перекладі англomовних детективних повістей А.К. Дойля та оповідань Р. Чандлера на українську мову.....	54
3.3 Реалії як засіб вираження соціокультурної приналежності героїв повісті «Пригоди Шерлока Холмса» А.К Дойля та оповідань Р. Чандлер.....	57
Висновки до Розділу III.....	62
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	67
ДОДАТОК А. ТАБЛИЦЯ БАГАТОАСПЕКТНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛІНГВОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ (НА МАТЕРІАЛАХ ДЕТЕКТИВНОЇ ПОВІСТІ «ПРИГОДИ ШЕРЛОКА ХОЛМСА» А.К. ДОЙЛЯ ТА РОМАНАХ І ОПОВІДАНЬ РЕЙМОНДА ЧАНДЛЕРА).....	74

ВСТУП

У стародавні часи існування людини обмежувалося рамками її спільноти, частиною якої вона була. Мова, звичаї, спосіб життя та культура не виходили за її межі. Лише із століттями вони закарбовувались у свідомості та знаходили своє відображення у культурній спадщині певного народу. Відомим є той факт, що найглибшим відзеркаленням ментальності і світогляду нації вважається художня література. Вона передає інформацію, яка містить усі необхідні данні, для подолання культурного бар'єру між різними народами, а отже надає можливість зближення та розуміння один одного.

У художній літературі існують мовні одиниці, які надають уявлення про народ як такий, що є насправді, тобто передають його сутність. Цими мовними одиницями називаються реалії. Вперше цей термін використав А.В. Федоров, а згодом безліч вчених намагалися дослідити сутність поняття реалії. Слова-реалії присутні в усіх жанрах художньої літератури, вони передають історичні, географічні, побутові матеріальні та інші риси народу. Вони існують у настільки великій кількості, що спроба створити уніфіковану класифікацію реалій є майже не можливою. Питанням перекладу реалій присвячено ще більше часу і спроб. Представлена велика кількість шляхів та способів перекладу, які мають полегшити цей процес, але все ж таки реалії продовжують викликати у перекладача великі труднощі. Тому є доцільним розглянути поняття реалії в усіх його аспектах та особливості їх перекладу.

Актуальність даної роботи зумовлена необхідністю більш детального і глибокого дослідження слів-реалій у художній літературі та їх перекладу, адже вони відображають сутність культури нації, а в новітній час глобалізації і розширення кордонів, є необхідними порозуміння та толерантність. Цього можна досягти лише знанням і розумінням ментальності народу, а така інформація дуже часто надається в художніх творах і передається мовними одиницями – реаліями.

Теоретичною базою дослідження слугували праці таких дослідників як Г.Д. Томахін, С. Влахов і С. Флорін, В.С. Виноград, Ненсі Мітфорд, Р.П. Зорівчак, О.І. Чередниченко, М.П. Кочергана, В.Г. Костомарова, Є.М. Верещагіна, В.М. Россельса та інших.

Мета дослідження – виявити сутність поняття реалій, визначити специфіку їх функціонування в англійській художній літературі. Також з'ясувати шляхи перекладу і збереження культурної насиченості слова при перекладі. Порівняти та дослідити реалії британського та американського суспільств в детективних повістях «Пригоди Шерлока Холмса» британського автора Артура Конан Дойля та у збірці оповідань американського письменника Реймонда Чандлера.

Відповідно до мети дослідження визначено такі **завдання**:

- Обґрунтувати поняття реалій та визначити їх особливості;
- Схарактеризувати роль реалій у соціолінгвістичному аспекті;
- Розглянути існуючі класифікації реалій;
- Визначити функції реалій в англійській художній літературі;
- Розглянути існуючі способи перекладу реалій;
- Зробити перекладацький аналіз трансформацій, що застосовуються при перекладі реалій у художніх творах детективного жанру;
- Проаналізувати реалії, що виражають соціокультурну приналежність героя художніх творів;
- Дослідити роль реалій у відображенні мовної картини світу британської та американської лінгвокультур.

Об'єктом дослідження є мовні реалії в англійській художній літературі та їх лінгвокультурологічні особливості.

Предмет дослідження є способи відтворення лінгвокультурних реалій українською мовою на прикладі британської та американської художньої літератури детективного жанру.

Для досягнення мети і реалізації поставлених у роботі конкретних завдань використано такі **методи дослідження**: *описовий метод* (який надає змогу розглянути поняття реалій та їх характерні риси); *дедуктивний метод* (для окреслення впливу реалій на читача та визначення його функцій у художній літературі, а також виокремлення трансформацій, які застосовуються при перекладі реалій); *індуктивний метод* (для узагальненого визначення поняття реалії, для узагальнення аналізованої інформації у висновках); *метод аналізу* (для

обґрунтування проаналізованого матеріалу та членування поняття реалія на складові частини); *метод синтезу* (для розгляду складових поняття реалії у сукупності та взаємодії із літературою і культурою); *контекстологічний аналіз* (для з'ясування значення реалії у художній літературі). Обґрунтування теоретичних передумов дослідження виконано з використанням методу *графічної інтерпритації* його результатів. *Метод кількісного аналізу* (для встановлення частотних показників використаних перекладацьких трансформацій, для кількісного поділу реалій за структурним планом та тематичними групами).

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що вперше було досліджено лінгвокультурні реалії у порівнянні на прикладі британських та американських детективних художніх творів, проаналізовано реалії, що виражають соціокультурну приналежність героїв художніх творів.

Теоретичне значення дипломної роботи полягає у тому, що її основні положення можуть бути використані у майбутніх працях та доробках, які стосуються соціолінгвістичного аспекту реалій та їх перекладу в англійській літературі.

Практична цінність роботи визначається можливістю практичного використання результатів даного дослідження у подальшому вивченні реалій в аспекті перекладу та функціонування у художній літературі.

Апробація результатів магістерської дисертації опублікована у статті «Реалії як засіб вираження соціальної приналежності героя (на прикладі детективної повісті А.К.Дойля «Пригоди Шерлока Холмса»», Серія: «Філологія» – Маріуполь: Видавництво Вісник МДУ, вип.19 – 2018 – ст.338-345). А також оприлюднені на IV Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції під назвою «Роль безеквівалентної лексики та фонових знань у міжкультурній комунікації» та Міжнародній науково-практичній конференції з тезами «Вираження культурного компоненту у національно-маркованій лексиці художніх творів».

Ключові слова: реалія, художня література, культура, народ, соціолінгвістика, лінгвокультурологія.

Структура роботи. Робота складається із реферату, Abstract, магістерської дисертації (вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаної літератури та додатків).

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПОНЯТТЯ РЕАЛІЇ У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ АСПЕКТІ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Питання співвідношення культури в найширшому розумінні цього слова та інформації закладеній в ній, що зберігається та повідомляється в словах як елементах мови, здавна приваблювала не тільки лінгвістів, але й представників інших наук [14, с.1]. У процесі взаємодії з культурою мова виконує не лише кумулятивну, а транслятивну функцію, через функцію трансляції культури мова здатна чинити вплив на спосіб світосприйняття, характерний для тієї чи іншої лінгвокультурної спільноти. Спроба виявити особливості мови та її призначення віддзеркалювати життя народу, а також прагнення до осмислення феномену культури як специфічної форми існування людини у світі зумовлюють активний розвиток лінгвокультурології, етнолінгвістики, лінгвістичної антропології та багато інших мовознавчих наук [47, с. 115].

Існує безліч праць та думок з приводу визначення, класифікації та способу перекладу національно-культурної лексики, які до сьогодні не є чітко систематизованими та уніфікованими. Однак, існує досить загальне позначення, яке відображає головну суть національно-маркованих слів, отже, національно-культурна лексика – це мовні одиниці, які відображають національну і культурну специфіку життя, світобачення певного етносу, національної лінгвокультурної спільноти. Про вирішальну роль мови у процесах пізнання писали американські вчені Е. Сепір і Б. Уорф – автори так званої гіпотези лінгвальної відносності. Вивчаючи своєрідність культури і мов американських індіанців, вони дійшли висновку про глибокий вплив мови на становлення світоглядних категорій. На думку Е. Сепіра, мова не стільки засіб передачі суспільного досвіду, скільки спосіб визначення цього досвіду для всіх, хто розмовляє тією мовою [60]. Б. Уорф твердить, що мова – це не просто передавальний інструмент для озвучення ідей, а скоріше сама творець ідей, програма і керівництво для інтелектуальної діяльності людських індивідів.

Всі великі і малі особливості життя даного народу і його країни (такі, як природні умови, географічне положення, хід історичного розвитку, характер соціального устрою, тенденція суспільної думки, науки, мистецтва) неодмінно

знаходять відображення у мові народу. Тому можна стверджувати, що мова є певним відображенням культури будь-якої нації, вона несе в собі національно-культурний код того чи іншого народу. У ній зустрічаються слова, в значенні яких може бути виділена особлива частина, що відображає зв'язок мови і культури, і яка називається культурним компонентом семантики мовної одиниці. До таких слів перш за все відносяться слова-реалії [14, с. 1].

1.1. Теоретичне обґрунтування поняття реалії

Те, що мова є далеко не одноманітною в соціальному відношенні, відомо давно. Одне з перших зафіксованих спостережень, що свідчить про це, відноситься ще до початку XVII ст. Гонсало де Корреас, викладач Саламанкського університету в Іспанії, чітко розмежовував соціальні різновиди мови: «Слід зазначити, що мова має, крім діалектів, які є в провінції, деякі різновиди, пов'язані з віком, станом та майном жителів цих провінцій: існує мова сільських жителів, простолюдинів, городян, знатних панів і двірських (челяді), вченого-історика, старця, проповідника, жінок, чоловіків і навіть малих дітей» [38, с. 22].

«Мова встановлює норми мислення і поведінки, керує становленням логічних категорій і цілих концепцій, проникає в усі рівні суспільного та особистого життя людини, визначає форми її культури, постійно супроводжує людину і веде її за собою, як сліпого» [18, с. 118]. Знання людства закріплюються в межах певної лінгвокультури і продовжують розвиватися індивідуально. Увага лінгвокультурології спрямовується на одиниці мови, які набули символічного, еталонного, образно-метафоричного значення в культурі, узагальнюючи результати людської свідомості, значення, зафіксованого в легендах, міфах і традиціях певного народу. Лінгвістична сутність реалій передбачає наявність певної сукупності ознак, за якими вони відмежовуються від інших одиниць мовної системи, а саме: національної самобутності, унікальності, безеквівалентності [2, с. 6].

Термін «соціолінгвістика» увів до наукового обігу в 1952 році американський соціолог Г. Каррі Currie H. "A projection of sociolinguistics: the relationship of speech" [3, с. 6]. Лінгвістичні дослідження, що враховують обумовленість мовних явищ

явищами соціальними, з більшою чи меншою інтенсивністю стали проводитись уже на початку минулого (XX) століття у Франції, Росії, Чехії. Головною темою соціолінгвістичних досліджень є відношення мова – суспільство. Багато вчених звертали увагу на те, що мовна практика – як у виконанні особистості, так і ширшого суспільного середовища – має бути більш всебічно висвітлена з соціального погляду і поставлена у відповідні теоретичні рамки. Фундаментом соціолінгвістичних досліджень є переконання, що мова набирає розмаїтих форм залежно від того, хто нею говорить, з ким говорить і з якою метою говорить [3, с. 7]. Отже, можна стверджувати лише те, що культура визначає план змісту знакової системи мови. У семантиці мови відображаються загальні, універсальні компоненти загальнолюдської культури і своєрідність культури конкретного народу.

Вперше термін «реалія» був зазначений А.Ф. Федоровим у монографії «Про художній переклад». Він пише, що йдеться не просто про «слова, що позначають реалії», а про «слова, що позначають національно-специфічні реалії суспільного життя і матеріального побуту». Реалія – явище позалінгвальне, лише предмет матеріального світу, а не слово, що його позначає [14, с. 2]. В українському перекладознавстві термін «реалія» вперше вжив О.Л. Кундзіч у праці «Перекладацька мисль і перекладацький недомисел» (1954), підкреслюючи при цьому неперекладність реалії «Я схильний вважати народні пісні аналогічними реаліями даного народу, що, як правило, не перекладаються» [33, с. 176]. Також, термін «реалія» зустрічається у кандидатській дисертації Г.Шаткова 1952 року, присвяченій проблемам, що виникають при перекладі безеквівалентної лексики, де дослідник пише: «Найтиповішою безеквівалентною лексикою слід вважати імена власні і слова, що позначають національно-специфічні реалії» [23, с. 23].

Такі вчені, як Є.М. Верещагіна та В.Г. Костомаров, досліджували реалії ще й з точки зору лінгвокраїнознавства. Вони стверджують, що «реалії – це моно- і полілексемні одиниці, основне лексичне значення яких вміщає традиційно закріплений за ними комплекс етнокультурної інформації, чужої для об'єктивної дійсності мови-сприймача» [14, с. 2]. Цим перекладознавчим терміном слід позначити не лише слова й словосполучення на рівні мовлення, а й фразеологізми, що за

семантикою є історичні, побутові чи етнографічні реалії. В.С. Виноградов називає реаліями всі специфічні факти історії та державного устрою національної спільноти, особливості її географічного середовища, характерні предмети побуту минулого і сьогодення, відносячи їх до класу безеквівалентної лексики [33, с. 176].

У 1952 р. Л.Н. Соболев дав таке визначення «реалії»: «Терміном «реалії» позначають побутові і специфічно національні слова й звороти, що не мають еквівалентів у побуті, а отже, і мовах інших народів» [37, с. 281]. З сьогоденнього погляду, вище подана дефініція не зовсім чітка і вимагає внесення певних корективів. По-перше, слова, що належать до сфери безпосередньої лексичної номінації, не можуть мати «еквівалентів у побуті», де їм відповідають певні співвідносні денотанти – предмети та явища. По-друге – реалія – це варіативна категорія, пов'язана з процесом переважно зіставлення мов на лексичному та фразеологічному рівнях [59].

Згідно з визначенням О.С. Ахманової, реалії – це «в класичній граматиці різноманітні фактори, що вивчаються зовнішньою лінгвістикою, такі, як державний устрій країни, історія та культура даного народу, мовні контакти носіїв даної мови і т.п. з точки зору їх відображення в даній мові» [4, с. 381]. За визначенням Г.Д. Томахіна, реалії – це «назви властивих тільки певним націям і народам предметів матеріальної культури, фактів історії, державних інститутів, імена національних і фольклорних героїв, міфологічних істот і т. п.» [40, с. 13]. Таким чином, дослідник включає в поняття реалії найменування окремих предметів, понять, явищ побуту, культури, історії даного народу або даної країни. Як видно з визначення, Г. Д. Томахін дає визначення реалії в значенні знака реалії-предмета, не зачіпаючи питання про переклад таких культурно-маркованих одиниць. Проте С. Влахов і С. Флорин вказують на «схожість реалії з терміном» [13, с. 50]. На відміну від більшості слів, терміни позначають чітко визначені поняття, предмети та явища, звично, що це однозначні слова без синонімів, які часто входять до складу «міжнародної» лексики; серед них часто зустрічаються слова із значеннями, які обмежені даною історичною епохою. Все це можна сказати і про реалії. Більш того, на перетині цих двох категорій є ряд слів, які важко із упевненістю причислити до одної з цих категорій, а є ще й такі,

які можна на законній основі віднести до обох груп [14, с. 3]. У філології існує двояке розуміння реалії:

- 1) як предмета, поняття, явища, характерного для історії, культури, побуту, укладу того чи іншого народу, яке не зустрічається в інших народах;
- 2) як слова, що позначає такий предмет, поняття, явище, а також словосполучення (зазвичай - фразеологізм, прислів'я, приказки, прислів'я), що включає такі слова [42, с. 2].

Те, що реалії виникають у загальнонародному процесі словотворення, акцентує дефініція Я. І. Рецкера: «Реалії – це слова, що позначають предмети, процеси і явища, характерні для життя і побуту країни, але не відзначаються науковою точністю визначення, властивою термінам» [59]. Проте автор не враховує відносності реалій, залежності їх від словникового складу мови – переймача, і в цьому хиба його визначення. Багато авторів, які займалися дослідженням реалій, дають приблизні, неповні визначення, говорячи лише про ті чи інші ознаки, і використовуючи неоднакові терміни для їх визначення. Для одних до реалій слід відносити слова, що позначають «особливості державного уряду, побуту, нравів та ін.» [25, с. 150]. Для інших, як наприклад, у Л.Н. Соболева, реалія – це «побутові і специфічні національні слова й звороти, які не мають еквівалентів у побуті, а отже, і в мовах інших країн, і слова із національного побуту, яких нема в інших мовах, тому що нема цих предметів і явищ в інших країнах» [37, с. 290].

В.Л. Россельс бачить в реаліях «іншомовні слова, які позначають поняття, предмети, явища, які не використовуються тим народом, на мову якого твір перекладається» [34, с. 169]. Він вважає, що «реалія – це предмет, поняття, явище, характерне для історії, культури, побуту, життя того чи іншого народу країни, яке не зустрічається в інших народах». Дуже стисло дефініцію реалій дає Л.С. Бархударов, який вважає реаліями «слова, які позначають предмети, поняття і ситуації, які не існують в практичному досвіді людей, які говорять на іншій мові» [5, с. 78]. Далі він розвиває цю дефініцію шляхом переліку можливих «предметів матеріальної та духовної культури», наприклад, «страви національної кухні», різноманіття

«народного одягу та взуття», «народні танці», «політичні заклади і суспільні явища» та ін. [5, с. 79].

Найбільш вдалою і зрозумілою є дефініція С. Влахова та С. Флорина: «Реалії – це слова і словосполучення народної мови, які відображають найменування предметів, понять, явищ, характерних для географічного середовища, культури, матеріального побуту або суспільно історичних особливостей народу, нації, країни, племені, і які, таким чином, постають носіями національного, місцевого або історичного колориту; точних відповідностей в інших мовах такі слова не мають, а отже, не можуть бути перекладені «на загальних основах», тому що вимагають особливого підходу» [13, с. 27]. Це визначення дане вченими з точки зору перекладу слів-реалій, тому представляє великий інтерес.

Слід зазначити, що реаліям приділено достатньо уваги як вітчизняними, так і зарубіжними дослідниками. Як відзначають С. Влахов і С. Флорин, про реалії, як про носіїв колориту, конкретних, видимих елементах національної своєрідності, заговорили на початку 50-х років. Ці ж дослідники згадують роботи таких вчених, як Л.Н. Соболева, Г.В. Чернова, Г.В. Шаткова, А.Е. Супруна. С. Влахов і С. Флорін звернули увагу на такі «неперекладні» елементи майже півстоліття тому (у 1960 році вийшла їх стаття «Реалії»). У реаліях найбільш наочно проявляється близькість між мовою і культурою: поява нових реалій в матеріальному і духовному житті суспільства веде до виникнення відповідних слів у мові. Відмінною рисою реалії є характер її предметного змісту. Реалії можуть бути обмежені рамками навіть окремого колективу чи установи. Реаліям притаманний і тимчасовий колорит [14, с.3].

Як мовне явище, найбільш тісно пов'язане з культурою, ці лексичні одиниці швидко реагують на всі зміни в розвитку суспільства; серед них завжди можна виділити реалії неологізми, історизми, архаїзми. Кожен з типів реалій вимагає індивідуального підходу при перекладі. Питання реалій, які є складовою частиною тексту художнього твору становить особливий інтерес (В.С. Виноградова, Н.І. Паморозської) і залишається невирішеним, оскільки досі реалії розглядалися як лінгвістичні одиниці поза художнім текстом, не враховувалися функції цих слів у контексті самого твору [14, с. 2].

1.2. Лінгвокультурологічні особливості англійських мовних реалій

Розглядаючи мову як культурний код нації, лінгвокультурологія розвивається в антропоцентричній мовознавчій парадигмі. Дослідження мови в людині та людини в мові – ключовий момент сучасної лінгвістики, оскільки мова становить багатовимірне явище, яке не можна зводити лише до вивчення мовних проявів. Людина як вимір власного пізнання і пізнання світу створює у свідомості певний антропоцентричний порядок, зрозуміти який допомагає мова [2, с. 6]. Увага лінгвокультурології спрямовується на одиниці мови, які набули символічного, еталонного, образно-метафоричного значення в культурі, узагальнюючи результати людської свідомості, значення, зафіксованого в легендах, міфах і традиціях певного народу. Такі мовні одиниці, за визначенням Г. Д. Томахіна, називаються мовними реаліями і становлять основу лінгвокультурної парадигми нації як сукупності мовних форм, що відтворюють категорію ментальності в етнічному, соціальному, історичному та науковому аспектах [2, с. 5].

Сучасна британська мова, по-перше, неоднорідна, по-друге, далека від класичного англійського, що існувала 3 століття тому. Зміни відбуваються насамперед у лексиці, однією з найбільш мобільних частин мови: виникають нові явища, які треба позначити, а старі набувають нові назви. Американський англійська – найпоширеніший мовний варіант англійської мови. Англійська мова в США, так само як і в інших регіонах свого поширення була принесена в Північну Америку британськими (переважно англійськими) колоністами в XVII-XVIII століттях, після чого під впливом різноманітних зовнішніх і внутрішніх факторів, в ній розвинувся цілий ряд своєрідних рис на всіх мовних рівнях. Особливий вплив на мову справили суттєві відмінності в житті і побуті колоністів у США і Великобританії [55].

У лінгвокраїнознавстві поняття, що належать до реалій, можуть бути виражені й окремими словами – нарівні простих слів: *“kilt”, “bap”, “hunt”, “kettle”*; складних слів: *“dry-bob”, “wet-bob”, “hot-dogging”, “five-a-side”*, і словосполученнями: *“sandwich course”, “pig in the middle”, “blue ruin”, “sandwich man”*. Реалії знаходять певне місце на афористичному рівні, включаючи словосполучення, фразеологізми, прислів'я, приказки, крилаті вирази: *“as old as the hills”; “as keen as mustard”; “as*

cold as charity"; *"Birds of one feather flock together"*; *"People ask you for criticism, but they only want praise"*; *"Any man may be in good spirits and good temper when he's well dressed"*; *"Better a witty fool than foolish wit"* [2, с. 6]. Аббревіатури як стягнуті в одне слово номінативні словосполучення також можуть бути віднесені до реалій, утворюючи окрему групу реалій-аббревіатур: *OAP* (*"Old Age Pension"*); *PTA* (*"Parent-Teacher Association"*); *STOPP* (*"Student-Teacher Organization Protesting against Punishment"*); *GAP* (*"Grand Old Party – republican party"*). Мовна форма реалій різноманітна в кожній мові, відтворює особливості менталітету нації і на лексичному рівні, рівні словосполучення, і на рівні дискурсу [2, с. 6].

Культурологічний компонент слова-реалії може виступати в ролі критерію в побудові типології мовних одиниць-реалій. За місцем культурологічного компонента у структурі лексичного поняття мовні одиниці-реалії можуть бути класифіковані на чотири типи.

Перший тип – культурологічний компонент, тотожний денотативному значенню слова реалії, домінуючи над його предметними ознаками. Реалії цього типу – етноспецифічні, безеквівалентні: *"kilt"*, *"hunt"*, *"bar"* [2, с. 7].

У групі **другого типу** реалій культурологічний компонент становить одну із семантичних долей структури слова, надаючи йому особливого культурологічного змісту. Тут ідеться про існування різнопланових автохтонів у структурі значення слів із міжмовним поняттям. Так, звичке слово *сар* може набувати додаткових культурологічних відтінків, а саме: *"сар I"* – «головний убір, що носять робітники Британії»; *"сар II"* – «головний убір, що входить в шкільну форму привілейованих шкіл Британії»; *"сар III"* – «шапка з гербом членів збірної графства»; *"сар IV"* – «внесок товариства мисливців на лисиць» (за британською традицією гроші кладуть у *кенку*). Реалії такого типу можна вважати частково еквівалентними за наявністю схожих і розбіжних ознак у мовах [2, с. 7].

Культурологічний компонент може знаходити місце у структурі конотативного аспекту значення слова та бути тотожним його конотативному значенню, утворюючи ще одну групу безеквівалентних реалій. Прикладами таких реалій, як зазначає Г.Д. Томахін [41, с. 28], можуть бути американські антропоніми: *"Bub"* (дурень); *"Gabby"*

(*базика*); “*Dumb Dora*” (*нерозумна дівчина*). Лексичний фон слів міжмовного поняття високопродуктивний у формуванні нових словосполучень-реалій завдяки присутності в ньому культурологічного компонента значення у формі додаткових автохтонів.

Завдяки наявності культурологічного компонента у фонових знаннях слів можна виділити четвертий тип реалій – реалії-словосполучення, які відтворюють певні аспекти ментальності нації. Для прикладу: фонові знання слів кольорової гами “*yellow*”, “*red*”, “*white*” доповнюють їх таким чином, що стає можливим отримати різнопланову інформацію про особливості культури британців: “*yellow book*” – «жовта книга – журнал декадентської спрямованості» (1894–1897 pp.), до якого входили Генрі Бенетт, Оскар Уайльд; “*yellow pages*” – «довідник, абоненти якого групуються за певною діяльністю»; “*yellow bellies*” – «жителі болотистих районів Британії (Суффолк, Норфолк) – натяк на жабенят у болотах цих місцин»; “*White Horse*” – «назва шотландського віскі»; “*white horse*” – «білий кінь – історичне наскальне зображення на скалі, історична пам’ятка IX ст. у графстві Беркшир»; “*white lady*” – «коктейль із джину, лікеру та лимонного соку»; “*White Tower*” – «найстаріша частина Тауеру, музей зброї»; “*red book*” – «назва довідників про родовід видатних людей Британії»; “*red Duster*” – «назва прапору торговельного флоту Британії»; “*red flag*” – «назва гімну лейбористів»; “*red box*” – «валіза для перевезення цінних паперів» [2, с. 8].

Англійські мовні реалії як носії національного колориту відзначені такими характеристиками, як їх національне забарвлення та безеквівалентність. Лінгвістичний статус англійських мовних реалій в аспекті їх структури відзначений наявністю культурологічного компонента у структурі значення, який є необхідним складником структури. Реалії є компонентом фонових знань, необхідних для розуміння тексту. Фоновими знаннями прийнято вважати соціокультурні відомості, характерні лише для певної нації або національності і відбиті у мові даної національної спільноти. Саме у реаліях найяскравіше виявляється близькість між мовою і культурою: поява нових реалій в матеріальному і духовному житті суспільства веде до виникнення відповідних слів у мові. Реалії можуть бути обмежені

рамками навіть окремого колективу або установи. Реаліям властивий і часовий колорит [42, с. 2].

1.3. Типологія та класифікація лінгвокультурних реалій

Реалії проникають в інші мови завдяки художньому перекладу і засобам масової комунікації. Реалії переважають у художніх текстах, усному мовленні. Деколи реалія як словосполучення складається з компонентів, які самі не є реаліями. Так лексема «*півень*» – не реалія (півні є усюди, або, принаймні, у дуже багатьох країнах), але народне часове позначення «*до третіх півнів*» – реалія української мови стосовно англійської. Ця реалія мальовнича, образна, багата конотаціями і, водночас, її експресивну семантику можна бодай частково відтворити засобами англійської мови, де є вислів “*the morning cock*”, а до семантичного поля “*morning*” належать лексеми “*cockcrow*”, “*cockcrowing*” [59].

У структурному плані виділяються:

- 1) **реалії-одночлени**: укр.: «вечорниці», «криничар», «денцівка», «кобзарювати», «валило»; англ.: “a sheriff”, “a threepence”, (“a maypole” – «травневе дерево» – «стовп, прикрашений квітами, різнобарвними прапорцями, довкруги якого танцюють в першу неділю травня у Великобританії») та ін.
- 2) **реалії-полічлени номінативного характеру**: укр.: «курна хата», «разовий хліб», «троїста музика», «братська могила», («дзвінкова криниця» – «назва спеціальної радіопередачі про народну пісню»); англ.: “a banana split” – «десерт», “St. Valentine`s Day” – «День Святого Валентина», “a ticket day” – «другий день ліквідаційного періоду на фонovій біржі»; “a toffee apple” – «глазуроване яблуко на паличці», “pea-soup fog” – «густий жовтуватий туман», “garden seats” – «місця на другому поверсі двоповерхового автобусу».
- 3) **реалії-фразеологізми**: укр.: «лоби забрити», «коло печі поратись», «стати під вінок», «на панщині бути». англ.: “to reach the woolsack” – «стати лорд-канцлером»; “to enter the Stationer`s hall” – «реєструвати авторське (видавниче) право». [59]

Щодо граматики, то реалія цікава тим, що, наприклад, в українській мові, може набувати іменникової, прикметникової, дієслівної, дієприкметникової та дієприслівникової форм: «чумак» – «чумацький» – «чумакувати» – «чумакуючи»; «лірник» – «лірникувати» – «лірникуючи». Стосовно семантичного наповнення, можна сказати, що кожна реалія складається з певної кількості сем, що створюють її денотативне значення [14, с. 6]. Але потрібно зазначити, що існують також і конотативні семи, що містять в собі етнокультурну інформацію, вказують на етнічну приналежність. Існує декілька класичних класифікацій реалій, найбільш ґрунтовною вважають класифікацію запропоновану С. Влаховим та С. Флориним, які розглянули реалії під різними кутами зору. Класифікація реалій має на їх погляд:

1. Поділ за предметною ознакою.
2. Поділ за місцевою ознакою (в залежності від національної та мовної залежності).

Серед предметних ознак: **географічні реалії** (“prairie”, “twister”, “Bigfoot”), **етнографічні реалії** (“fast food restaurant”, “drug store”, “cab”, “farmer”, “rancho”, “blues”, “cricket”, “shill”, “pixie”, “mormone”, “Quaker”, “Indian summer”, “yard”), **суспільнополітичні реалії** (“department”, “county”, “largo”, “the Upper House”, “lord”, “mayor”, “Ku Klux Klan”, “The Whigs”, “The Tories”, “hipster”, “Mister”, “Sir”, “service coat”) [14, с. 4].

За місцевою ознакою розрізняємо такі реалії:

В площині однієї мови: свої реалії – це більшою частиною національні слова даної мови: (“heath” – «болотиста місцевість», «покрита вереском»), (“ale” – «світле англійське пиво»); чужі реалії – це або запозичення, тобто слова іншомовного походження в словниковий склад мови, або кальки, тобто по морфемні або послівні переклади найменувань чужих для даного народу об’єктів, або транскрибовані реалії іншої мови.

В площині пари мов: зовнішні реалії – однаково чужі для обох мов напр., «фіорд» – зовнішня реалія для рос., болг., або любої іншої мови, окрім норвезької; внутрішні реалії – слова, які належать одній з пари мов, і отже, чужі для іншої мови

напр., «*fiord*» – для пари російської і норвезької мови – для норвезької мови буде внутрішньою реалією [14, с. 4].

Розглядаючи декілька мов, можна виділити регіональні реалії («*Euro*» для країн, що прийняли цю валюту як національну) і інтернаціональні, присутні в лексиці багатьох мов, що ввійшли в їх словник, але зберегли вихідне забарвлення («*rancho*», «*tequila*») [57]. Класифікація реалій за Г.Д. Томахіним базується на об'єднанні реалій за тематично-смысловим принципом. Таким чином, для того щоб класифікувати реалії Г.Д. Томахін спирався на екстралінгвістичні фактори – тематичні асоціації, так як основним критерієм їх виділення є семантичний фактор, що виявляється в зіставленні з лексико-семантичної системи іншої мови. Доцільність такого групування можна пояснити тим, що група слів, об'єднаних за тематичним принципом, виступає як елемент лексико-семантичної системи мови в цілому, а національно-культурні особливості реалій можуть бути виявлені тільки в зіставленні з іншими одиницями цієї системи всередині цієї мови і аналогічною системою іншої мови [41, с. 38].

Класифікація реалій за Г.Д. Томахіним включає:

1) **Реалії побуту.** а) Житла. Одяг. б) Їжа. Напої. в) Побутові заклади. г) Реалії транспорту. ґ) Засоби зв'язку. д) Відпочинок. е) Традиції. Свята. є) Міри. Гроші ж) Побутова поведінка. з). Жести. и) Забобони. і) Мовленнєвий етикет. ї) Привітання. Прощання. й) Знайомства. к) Запрошення. л) Прохання. м) Погодження. Відмова. н) Відмова. о) Тости. п) Компліменти. р) Подяка.

2) **Географічні:** а) Класифікація географічних реалій. б) Флора. в) Фауна. г) Природні ресурси. ґ) Культурні рослини.

3) **Суспільно-політичні:** а) Державні символи і символи штатів. б) Реалії пов'язані з конституцією США. в) Реалії законодавчої влади. г) Президент і апарат Білого дому. ґ) Виконавчі відомства. д) Державні службовці. е) Агентства. є) Судова система. ж) Штати і місцеве самоврядування з) Вибори. и) Політичні партії і громадські організації.

4) **Реалії системи освіти, релігії, культури:** а) Система освіти. б) Релігії. в) Література. г) Театр і кіно. ґ) Засоби масової інформації д) Художнє мистецтво. е) Музика [41, с. 41].

Тематичну класифікацію слів-реалій ми знаходимо у В.С. Виноградова. Він виділяє наступні рубрики: *Побутові реалії* (житло, одяг, їжа, види праці, грошові знаки, музичні інструменти, народні свята). *Етнографічні та міфологічні реалії*. *Реалії природного світу* (тварини, рослини, ландшафт). *Реалії державного ладу і суспільного життя* (актуальні та історичні). *Ономастичні реалії* – антропоніми (імена, прізвища відомих особистостей, які потребують коментарів), топоніми, імена літературних героїв інших творів, назви музеїв. *Асоціативні реалії* – вегетативні символи, анімалістичні символи, колірні символи, фольклорні, історичні та літературно-книжкові алюзії, мовні алюзії. Дана класифікація слів-реалій представляється досить повною, вона охоплює багато сторін життя національної спільноти [58].

Існують також інші класифікації. З історико-семантичного погляду можна виділити:

- 1) **Власне реалії** – існуючі предмети або явища навколишньої дійсності, з якими співвідноситься дана мовна одиниця: укр.: «*коломийка*», «*коливо*», «*перебудова*», «*гласність*»; англ.: “*a baby sitter*” – «нянька», “*the Central lobby*” – «центральный вестибюль», “*Halloween*” – «Геловін», “*a gifted child*” – «обдарована дитина»;
- 2) **Історичні реалії** – семантичні архаїзми, які внаслідок зникнення референтів входять до історично дискантної лексики, які втрачають життєздатність та виходять із мовного вжитку. Вони вміщують фонові знання культурної спадщини. Крім національного, для них характерний хронологічний колорит: укр.: «*медведиця*» – група жінок, що ходили, переодягнувшись, по селу під час косовиці; «*зелені хлопці*» – опришки; «*підбрехач*» – другий сват у давніх українських весільних обрядах; «*тарниця*» – дерев’яне сидло гуцулів; англ.: “*the Black and Tans*” – «чорно-руді» – англійські каральні загони в Ірландії в 1920 – 1923 брали участь у придушенні ірландського національно-визвольного руху;

“a priest’s hole” – іст. «*нора*», пристанище священика: таємна кімната, звичайно в церкві або в замку, де переховувалися католицькі священики в Англії під час переслідування католиків [14, с. 5].

В кожній мові існує велика кількість реалій, які відрізняються одна від одної за своєю формою, лексичними, фонетичними та морфологічними особливостями. Таким чином, потреба класифікації реалій є цілком зрозумілою, оскільки це дасть можливість охарактеризувати цю специфічну лексику, впорядкувати її, завдяки чому легше буде вирішувати питання щодо відтворення їх при передачі на іншу мову [58].

1.4. Місце реалій в системі національно-культурної лексики

Національно-культурна лексика – мовні одиниці, які відображають національну і культурну специфіку життя, світобачення певного етносу, національної лінгвокультурної спільноти [48, с. 56]. Зауважимо, що в науковій літературі для називання таких одиниць залежно від аспекту їх вивчення використовують різні назви: безеквівалентні слова, реалії, фонові лексика, культурологічні номінації, слова з національно-культурною конотацією, етнокультурно марковані слова, національно маркована лексика, мовні стереотипи, мовні знаки культури та ін. [15 с.187]. Для уточнення змісту поняття реалії С. Влахів і С. Флорін пропонують звернутися до термінів, які вживаються іноді для позначення реалій, але які вже були використані в лінгвістиці в інших значеннях, а також розглянути ті класи лексики, з якими реалії тісно пов'язані, а тому і часто ототожнюються. Пропонується розглянути відмінності і подібності між згаданими поняттями і реаліями.

Реалія і варваризм. Термін «варваризм» також по-різному визначається в літературі. Так, А.А. Реформатський визначає їх як «іншомовні слова, придатні для колористичного використання при описі чужих реалій і звичаїв». Варваризм визначають також як слово, утворене неправильно, з чужої мови за своєю структурою, в повному обсязі або зовсім запозичують з мови через особливості його звучання і (або) написання, і як слово, яке вживається для створення місцевого колориту. Але реалія може бути варваризмами тільки як виняток, оскільки, на відміну

від варваризмів, реалії можуть бути споконвічними, що не є запозиченими словами, вони не обов'язково походять з чужої мови за своєї структурою і багато реалії зафіксовані в словниках [62].

Реалія і екзотизм. У спеціальній літературі термін «екзотизм» на думку С.Влахова і С.Флоріна, є найбільш серйозним «конкурентом» терміна «Реалія». Відповідно до словника лінгвістичних термінів, екзотизми – це слова і вирази, запозичені з маловідомих мов, зазвичай не індоєвропейських, і вживається для надання мові особливого місцевого колориту. Але в значенні терміна «екзотизм» часто вживають термін «варваризм». Варваризми не є включеними до словників, а екзотизми – слова, які вже ввійшли в лексику відповідної мови. Реалії ж, на відміну від екзотизмів можуть вживатися okazіонально, в цьому випадку реалії не фіксуються в словниках [62].

Реалія і локалізм. Що стосується терміну «локалізм», то, позначаючи цим терміном реалії, можна змістити лексичне значення реалії та наблизити його до позначення стилістичної характеристики. «Локалізм – слово або вираз, вживання якого обмежене певною областю або містом і яке не є відомо в літературному зразку даної мови». Ми бачимо з визначення локалізма, що ототожнення його з реаліями звузило б зміст поняття реалії; оскільки в цьому випадку поняття реалії відносилось б лише до дуже незначної групи предметів, що позначають «місцеві» предмети. Ми ж вживаємо поняття «реалія» в ширшому сенсі [62].

Реалія і конотація. За визначенням О.С. Ахмановой, «конотація – це додатковий зміст виразу, його супутні семантичні і стилістичні відтінки, які накладаються на його основне значення, служать для вираження експресивно-емоційно-оцінних обертонів ...». Отже, якщо виходити з такого визначення конотацій, то реалії в деякій мірі є відображенням конотативних значень.

Реалія і термін. На перший погляд реалія і термін дуже схожі. терміни позначають певні поняття, предмети, явища, зазвичай це однозначні, позбавлені синонімів слова і словосполучення, часто бувають іншомовного походження, серед термінів є і історично обмежені поняття. Все це можна сказати і про реалії. межі реалій не мають чітких обмежень. Є чимало таких лексичних одиниць, які можна

віднести одночасно і до термінів, і до реалій. деякі лінгвісти навіть використовували в своїх роботах поняття «термін – реалія». Але змішувати ці поняття не можна, терміни здебільшого, належать до тих небагатьох мовних одиниць, які мають точні еквіваленти в мові перекладу, реалії ж входять в клас безеквівалентної лексики, як було зазначено вище. Терміни позбавлені національної своєрідності, так як вони – елементи спеціальних наукової мови. Реалія найчастіше пов'язана з художньою літературою та газетної публіцистикою. Зрідка реалії відіграють роль термінів у випадку їх вживання в науковому тексті. Реалія належить народу, в мові якого вона була утворена, а термін є надбанням всього людства [62].

Реалія і ксенізми. Ксенізми – це слова і вирази, які автор подає іноземною мовою в їх первинному написанні або в транслітерації, без зміни морфологічних ознак. Згідно з іншим визначенням, ксенізми (іншомовні вкраплення) – це запозичені слова, які зберегли свій фонетичний аспект.

Реалія і запозичення. За У. Вайнрахом, можна віднести реалії до запозичень в момент їх використання в даній мові. У цьому випадку слова досить вжити одноразово, щоб вони вважалося запозиченням. Але таке розуміння реалії представляється надто суворо визначеним через широту включених в це поняття явищ. Щоб втратити свій статус, реалія повинна позбутися властивості, що відрізняє її від інших слів – національного або тимчасового колориту. В такому випадку, це твердження можна віднести до реалій, які отримали міжнародне поширення – до інтернаціональних реалій (грошові одиниці, страви, реалії, пов'язані з державним устроєм) [62].

Реалія і власна назва. У цих двох категоріях є дуже багато спільного. Деякі автори (В. С. Виноградов, М. Л. Вайсбурд) включають імена власні в категорію реалій, інші ж (С. Влахов, С. Флорін) розглядають реалії як клас безеквівалентної лексики. Деякі автори стверджують, що назви свят, казкових істот можуть бути в різних умовах, як реаліями, так і власними іменами [62].

Реалія і безеквівалентна лексика. Під безеквівалентною лексикою розуміють лексичні одиниці, що не мають словникових еквівалентів в однієї з порівняльних мов з декілька причин: 1) в силу того, що в суспільній практиці їх носіїв немає відповідних

реалій; 2) через відсутність у той чи іншій мові лексичних одиниць, що визначають відповідне поняття [39, с. 18]. Безеквівалентна лексика дозволяє «стисло, образно, яскраво виразити якесь значення, погляд, при чому не прямо а з посиланням на загальне культурне знання, що є властиве даному народові» [32, с. 407].

Слова – реалії є невід’ємною частиною лексики рідної мови і представляють собою один з засобів вираження національного та історичного колориту в художніх творах. Термін «реалія» позначає «елементи побуту і культури історичної епохи і соціального устрою, державного устрою і фольклору певного народу, що є чужими іншим народам» [32, с. 407]. Влахов та С. Флорин пропонують схему взаємозв’язків та розходжень поміж безеквівалентною лексикою та реаліями: «Найбільш широким за своїм змістом є поняття безеквівалентної лексики. Реалії входять як самостійне коло слів у рамки безеквівалентної лексики. Частково покривають коло реалій, але, разом з тим, виходять за рамки безеквівалентної лексики терміни, вигуки та звуконаслідування, екзотизми, скорочення, звертання, відступи від літературної норми; до реалій прилягають власні ім’я (з численними обмовками). Все в тих же кордонах безеквівалентної лексики значне місце займають слова, які ми б власне назвали безеквівалентною лексикою або безеквівалентною лексикою у вузькому сенсі слова – одиниці, що не мають лексичних відповідностей у мові перекладу; звичайно вони, подібно до термінів позбавлених конотацій» [13, с. 51]. У висновку автори виділяють ще одну ознаку різниці поміж реаліями та безеквівалентної лексики: реалія буде реалією безвідносно до тієї або іншої мови, а безеквівалентність встановлюється для певної пари мов; список реалій певної мови більш менш постійний, в той час як словники безеквівалентної лексики будуть різними і для різних пар мов [32, с. 408].

У свою чергу, Р.П. Зорівчак визначає БЛ, порівнюючи з реаліями, що є, на її думку, «моно- і полісемантичними одиницями, основне лексичне значення яких уміщує традиційно закріплений комплекс етнокультурної інформації, чужої для об’єктивної дійсності мови-сприймача» [19, с. 224]. Дослідниця вважає, що поняття «безеквівалентна лексика» значно ширше, ніж семантичне поле поняття «реалія», що відповідає лише випадкам лексико-предметної безеквівалентності. Очевидно, всі реалії входять у обсяг БЛ певної мови. Але до цієї лексики належить також частина

прислів'їв і приказок, окремі лексеми надзвичайно місткого семантичного наповнення, що пов'язані з відмінностями в сегментації довколишнього світу окремими мовними колективами, та інші випадки лексико-семантичної безеквівалентності [16, с. 226]. Натомість О.І. Чередниченко не зовсім погоджується з таким визначенням цієї категорії. Він говорить про реалію як «носія етнокультурної інформації, не властивої для об'єктивної дійсності мови-сприймача в певний історичний момент» [45, с. 184]. Таке невелике доповнення вирішує згадані суперечності. На думку О.І. Чередниченко, аналіз співвідношення реалії з такими поняттями, як інтернаціоналізм, неологізм, безеквівалентна лексика, діалектизм, термін дав змогу Р. П. Зорівчак подати класифікацію реалій в історико-семантичному та структурному планах [52].

Було здійснено багато досліджень та висунуто чимало тверджень щодо визначення зв'язку реалії та безеквівалентної лексики. Реалії ототожнювалися з такими поняттями як: безеквівалентна лексика, екзотизми, лакуни, терміни. Слід, зазначити, що кожне з цих понять зміщує значення, закладене в термін «реалія», в бік якогось одного компонента. Наприклад термін «локалізм», наближає значення до діалектизмів, а «екзотизм» акцентує увагу на предметах національного колориту. Таким чином, кожен з цих термінів звужує значення поняття реалія до окремої переважаючої, але не вичерпної ознаки [33, с. 177].

1.5. Реалії як засіб відображення національних особливостей британської та американської лінгвокультур

Кожна етнічна мова – це ключ до самотньої картини мовного світу, відтвореної буденною свідомістю та семантикою загальнонародної мови, яку розглядають у нерозривному поєднанні з мисленням, світоглядом і культурою. Англійський характер є чи не найбільш суперечливим і парадоксальним в порівнянні з характером інших європейських народів. Особливості англійського характеру найчастіше пояснюють острівним положенням країни, навіть термін такий є «острівна психологія» [31, с. 23]. Мабуть знадобилося поєднання багатьох чинників: змішання в єдине ціле різних народів – бриттів, пиктів, кельтів, англосаксів і багатьох

інших, завоювання британських островів норманами і римлянами, тісні зв'язки з континентальними народами. Все це в умовах певного клімату на конкретній географічній широті призвело до появи народу, настільки не схожого на інших європейців [54].

Важко говорити про характер англійців, як важко говорити про характер росіян, китайців чи будь-якого іншого народу в цілому. Однак якісь найбільш типові риси або норми поведінки, безумовно, відрізняють один народ від іншого. У англійців такими узагальнюючими рисами є стабільність і сталість, терпимість і невтручання в чужі справи, замкнутість і індивідуалізм. Вважається також, що британці це великі майстри недововленості. Вони не схильні демонструвати ні свої переваги, ні життєві негаразди. Відмінними рисами типового британця є дух самостійності, воля і витримка. І не дивно, що англійська школа традиційно орієнтована на виховання у школярів саме цих особистісних якостей. Англійцям притаманний практичний підхід до морально-етичних проблем. Школа, релігія, правосуддя всі ці інститути роблять упор на поведінку людини, а не на її спонукання [7, с. 86].

Інший клімат, природа, оточення і побут призвели до адаптації і виникнення в місцевому англійською нових слів і понять. У цю категорію входять слова, що виникли саме в США і не отримали поширення в Англії: назви рослин і тварин північноамериканського континенту “moose” – «північноамериканський лось» при англійському “elk”, яке в США отримало значення «ізіюбрь», різних явищ, пов'язаних з державним і політичним устроєм США (“dixiecrat” – демократ з південного штату), з побутом американців (“drugstore” – аптека, закусочна) [7, с. 63]. У американців узагальнюючими рисами є незалежність, енергійність, підприємливість і працьовитість. Американці розглядають сумлінну працю як шлях до досягнення особистого успіху і матеріального благополуччя. Про американські цінності писали багато дослідників. Серед основних американських цінностей він виділяє «приватну власність», «рівність», кажучи, перш за все, про рівність можливостей, і «свободу».

Відмінності мов, зумовлені своєрідністю культури, зводяться:

1) до відмінностей у лексиці й фразеології. У кожній мові наявна безеквівалентна лексика, до якої належать слова, що позначають специфічні явища

культури і не мають однослівного перекладу на іншу мову. Запозичені безеквівалентні слова називають екзотизмами. Так, слова “sterling”, “Big Ben”, “shilling”, “cricket” пов’язані з англійською матеріальною і духовною культурою,

2) до відмінностей у лексичних фонах слів з тотожним денотативним значенням. Такі слова можуть мати різні конотації (емоційні й оцінні відтінки), а також різні асоціативні зв’язки. Зрідка ці відмінності зумовлені відмінностями і в самих реаліях [55].

Реалії характерні для будь-якої мови, їм притаманний яскраво виражений національний колорит. Зіставлення різних мов і культур, на думку Г.Д. Томахіна, дозволяє виділити наступні особливості вживання реалій [40, с. 14]:

1. Реалія властива лише одному мовному колективу, а в іншому вона відсутня: амер. “*drugstore*” – «аптека-закусочна» / укр. аналога немає.

2. Реалія присутня в обох мовних колективах, але в одному з них вона має додаткове значення: амер. “*clover leaf*” – «лист конюшини; автодорожнє – перетин з розв’язкою у вигляді листа конюшини».

3. У різних суспільствах схожі функції здійснюються різними реаліями: амер. “*sponge*” – «губка / укр. мочалка (при митті у ванній, в лазні)».

4. У різних суспільствах подібні реалії розрізняються відтінками свого значення: “*ciscoo's call*” – «кування зозулі в народних повір’ях американців пророкує, скільки років залишилося дівчині до весілля, в українців – скільки років залишилося жити» [40, с. 14].

Аналізуючи лексичний склад цих двох мов, виділяються два основних типи лексико-семантичних відмінностей – відмінності плану змісту при спільності в плані вираження і відмінності плану вираження при спільності в плані змісту. Члени відповідностей, що виділяються на основі протиставлення першого роду, будуть надалі іменуватися лексико-семантичними дивергентами, а члени відповідностей другого роду – лексико-семантичними аналогами. До групи так званих лексико-семантичних дивергентів входять слова, які виявляють більш-менш значні розбіжності у своїй смисловій структурі при спільності звукової оболонки [43, с.176].

Вказані відмінності можна підрозділити на кілька основних категорій: а) слова, що входять до мікросистеми британського і американського варіантів англійської мови, перетинаються певною частиною своєї смислової структури і виявляють розбіжності лише в тій частині, яка відноситься до однієї з мікросистем [31, с. 40]. У таких слів, як “market” (англійський «ринок»; «збут» і американський «продовольчий магазин»), “reader” (англійський «читач»; «рецензент» і британський «лектор», «викладач університету»), відзначається співіснування одного локально маркованого лексико-семантичного варіанта (американізму або брітіцизму) із англійськими варіантами. б) розбіжності, які виявляються у смисловій структурі слів у яких англійські лексико-семантичні варіанти співіснують не з одним локально маркованим варіантом, а з двома – американізмом і брітицизмом. в) у дивергентів абсолютно відсутні лексичні значення, які ототожнюються. Такі одиниці, як “billion” (американський мільярд, британський більйон), “dresser” (американський туалетний столик і британський кухонний столик) та інше - це одиниці різних мікросистем. У той же час той факт, що зазначені вище лексико-семантичні дивергенти взаємовиключаються в рамках однієї і тієї ж мікросистеми (тобто перебувають у відношенні міжсистемної додаткової дистрибуції) і виявляють певний смислову зв'язок, г) відношення між дивергентами може характеризуватися і повною відсутністю смислового зв'язку [55].

Згадуючи про англійців не можна не згадати розшарування на класи, тому що в порівнянні з представниками інших культур, англійці більш гостро відчують класові відмінності й різницю у соціальному статусі. Англійська письменниця Ненсі Мітфорд у своїй статті, присвяченій лексиці, яка використовується представниками різних прошарків, звернула увагу на слово-індикатор, що називає денний прийом їжі [50, с. 83]. Представники робітничого класу вживають слово “dinner” замість “lunch”. Слово “tea” («чай») також вказує на приналежність до низів, якщо ним позначають вечірню трапезу: у вищому суспільстві вечерю прийнято називати “dinner” або “supper”. “Tea” для вищого класу – це прийом їжі приблизно о четвертій годині пополудні: чай, пиріжки, булочки, можливо, невеликі сендвічі. Нижчі прошарки називають цю трапезу “afternoon tea” («підвечірок») [21, с. 199].

При зіставленні слів і культур виділяють елементи, які збігаються / не збігаються, збігаються частково. Отже, культурологічний компонент значення слова – необхідний складник у структурі лексичного поняття, він міститься і у внутрішній структурі, і у фонових знаннях, завдяки чому в мові будь-якого народу створюється пласт національної лексики, яка сигналізує про саmобутність та неповторність його культури. Англійські мовні реалії як носії національного колориту відзначені такими характеристиками, як їх національне забарвлення та безеквівалентність [2, с. 8].

В даний час існують різні точки зору не тільки на те, що таке національний характер, але і чи існує він взагалі, чи є він важливою ознакою, як диференціюються різні етноси. Так, наприклад, А. Вежбицька відзначає національну специфічність будь-якої мови, пропонуючи виявляти властивості національного характеру. «Національний характер», якщо розуміти під ним сукупність властивостей особистості, типових для всіх або більшості представників будь-якого народу, не існує, проте ж, це поняття має місце, якщо розуміти його як стійкий комплекс специфічних для даної культури цінностей, установок, поведінкових норм» [12, с. 63]. Отже, можна зробити висновок, що існують цінності, які в тій чи іншій нації виражаються більшим чином, «релевантні лише окремим культурам».

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I

З огляду на подану інформацію можна підсумувати, що реалія – це досить складне і багатоструктурне явище. Безліч вчених намагалися визначити його сутність та зрозуміти це поняття. Існую багато визначень реалій, які є дуже близькими за своїм змістом. У всіх дефініціях простежується спільний зв'язок, реалії є неперекладними, тобто не мають прямого відповідника у іншій мові, визначаються своєю унікальністю, оскільки містять закладену століттями інформацію про життя народу у всіх його аспектах. Саме реалії передають сутність ментальності суспільства.

Як було зазначено, реалії є складним явищем, вони існують у великій кількості, з цього виникає завдання класифікувати їх. У першому розділі наведено декілька таких класифікацій вчених, які намагалися їх упорядкувати і найбільш вдалим виявився класифікація реалій Г.Д. Томахіна і С. Влахова та С. Флорина. Також, було зазначено яким саме чином реалії виділяються з поміж іншої національно-культурної лексики, оскільки реалії це лише підвид цього великого пласту лексики, необхідно розібратися у чому їх відмінності.

Оскільки наша тема торкається англомовної літератури, виникло запитання про особливості англійської лінгвокультури. Англійські слова-реалії мало чим відрізняються від реалій іншої мови за своєю сутністю, вони також зберігають унікальну культурну насиченість і не мають прямих еквівалентів перекладу. Аналізуючи оглянуту інформацію, можна підсумувати, що британська і американська лінгвокультури мають відмінності. Це спричинено політичними, історичними, побутовими, топографічними факторами.

РОЗДІЛ II

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ В АНГЛІЙСЬКІЙ ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Художня література є основною сферою удосконалення національної літературної мови, реальним відображенням життя народу – носія мови, що впливає на розвиток інтелекту людини. Художній текст – це конгломерат стилів, включно з авторським. Функціями тексту художньої літератури є пізнавально-комунікативна і естетична. Художні тексти є спробою моделювання ситуацій реальної дійсності. Розуміння тексту – це складний, багатоетапний розумовий процес, під час якого відбувається активна переробка лексичних елементів у смислові. Головна мета перекладу – відтворити текст мови оригіналу засобами мови перекладу і досягти реакції іншомовного адресата, еквівалентної до реакції адресанта вихідної мови. Залежно від жанру, до якого належить текст, при перекладі домінуючою виступає та чи інша функція і відповідно акцент робиться на форму або на зміст [20, с. 22].

2.1. Специфіка вживання лінгвокультурних реалій у художньому тексті

Дослідження слів-реалій представляє великий інтерес у зв'язку з їх роллю в художньому творі. Національно-культурна семантика таких мовних одиниць, що зустрічаються в творі, дозволяє проникнути в культуру носіїв мови, в їх фонові знання, обов'язково присутні у свідомості учасників комунікації і в значній мірі визначають зміст висловлення. Необхідно відзначити, що питання про роль культурно-маркованої лексики в художньому тексті недостатньо розглянуто в літературі і тому потребує більш детального дослідження [53]. Реалії зустрічаються переважно в художній літературі, де вони складають елементи місцевого і історичного колориту. Лексичне значення реалії має вміщати у собі інформацію про етнос та етнокультурну. До поняття лексичного значення звертаються багато вчених. Наприклад, М.П. Кочерган дає таке визначення: «Лексичне значення – історично закріплена в свідомості людей співвіднесеність слова з певним явищем дійсності». Також він зазначає, що лексичне значення – продукт мисленнєвої діяльності людини, воно пов'язане з порівнянням, класифікацією та узагальненням [61]. С.І. Дорошенко і

П.С. Дудик погоджується з визначенням М.П. Кочергана, додаючи, що оскільки не всі слова співвідносні з елементами оточення, означає, що не всі з них мають лексичне значення. До них належать службові слова, які поєднують слова і речення та вказують на відношення між словами. Слова, які мають лексичне значення, називаються повнозначними. Ті слова, які не мають лексичного значення, називаються неповнозначними, або службовими [16, с. 121].

Реалії відрізняються від інших повнозначних слів тим, що вміщують у собі дані про етнос та етнокультуру. Вони тісно пов'язані з культурою окремого народу, тобто реалії представляють своєрідні атрибутивні особливості культури певного народу [61]. Передача етнокультурної інформації відбувається різноманітними способами через артефакти матеріальної і духовної культури за допомогою вербального та невербального спілкування, зазначає С.М. Маліновська. Головним шляхом передачі є мова, яка має функції збереження етносу. Вона – головний засіб інтеграції та збереження культури етносу [28, с. 60]. Спираючись на поняття «етносу» та «етнокультури» перекладач може виокремити слова-реалії з тексту. Отже, реалія має бути абстрактною словесною одиницею, яка може бути представлена як словом, так і словосполученням, яке має за собою певне історично закріплене значення, що містить у собі певну інформацію властиву даному етносу. Виявляється вона лише шляхом порівняння двох мов та культур і характеризується тим, що не існує у оточуючому світі мови-сприймача [61].

У рамках тематичної класифікації реалій, які вживаються в англomовних художніх творах, виокремлено такі групи:

1) побутові реалії: їжа та напої, наприклад: *“You can order classics such as Reuben sandwiches”*; знаряддя праці, наприклад: *One find in particular captured the headline— a collection of 700,000-year-old flint tools discovered at Pakefield in Suffolk*; грошові знаки, наприклад: *“The Lira was the fourth most popular currency last year, behind the euro, dollar and Australian dollar”*; транспорт, наприклад: *“At Dulles, by contrast, you have to take a shuttle to reach the main terminal”* [8, с. 5];

2) етнографічні і міфологічні реалії: етнічні і соціальні спільноти, наприклад: *“Hence, to find the earliest Britons, we need to look to our continental neighbours”* (божества,

казкові істоти, легендарні місця, наприклад: *“Legends such as the one about The Seven Sisters were created about one of the most famous waterfalls”*[8, с. 5];

3) реалії світу природи: тварин, наприклад: *“There are always fewer carnivores than herbivores, and look at the competition, there were lots of very successful predators around – lions, sabre-toothed cats, several species of hyenas, wolves”*; ландшафт, пейзаж, наприклад: *“Fjords are one reason why people visit Norway”*[8, с. 6];

4) реалії державно-адміністративного устрою і суспільного життя: адміністративно-територіальні одиниці, наприклад: *“One find in particular captured the headlines – a collection of 700,000-year-old flint tools discovered at Pakefield in Suffol’k*; державні інститути, наприклад: *“Soak up the bird’s eye view of the Treasury Department and the White House”*; суспільні організації, партії і т.п., їхні функціонери й учасники, наприклад: *“In front of the sumptuous Opera House, knots of people under the chestnut trees argued in a series of mini Speakers’ Corners”*[8, с. 7].

5) ономастичні реалії: антропоніми, наприклад: *“Head to the breathtaking Getty Villa which is choc full of amazing antiquities and a number of works by Van Gough, admission is free”*; топоніми, наприклад: *“The legacy of Byzantium and Constantinople lives on in its palaces, museums, churches and mosques”*[8, с. 7].

Відсутність повної й універсальної класифікації вказаного пласта лексики свідчить лише про те, що мова й національна культура є тісно взаємопов’язаними. У текстах художньої літератури відображається історична специфічність конкретної епохи, відтворюється національна картина світу. Художня література виступає одним із джерел експлікації національної ідентичності, яка характеризується психологічно зумовленою відокремленістю мовної спільноти та її індивідів. Це дозволяє авторові художнього твору показати національні особливості мовної спільноти, культурну спадщину нації та ідентифікацію її окремих представників [36, с. 6]. Англійська національна література відобразила особливості національного характеру англійців на рівні системи відтворюваних уявлень, зафіксувавши, таким чином, ряд базових для нього рис. Література, з одного боку, є способом відображення реальності яка формується, а з іншого боку, посилює і робить більш визначеним образ національного характеру, забезпечуючи тим самим відтворення стереотипів щодо нього. В історії

британської художньої літератури через складність міжетнічних взаємодій спочатку вимальовувалися в більшій мірі національні характери етносів, що чинять опір домінуванню англійців (валлійців, шотландців, ірландців), підкреслювалися їх специфічні риси [24, с. 421].

Також в англomовних текстах художнього стилю доволі часто зустрічається явище синонімії, яке по-різному трансформується в тих чи інших стилістичних фігурах мови. Це явище базується на взаємодії близьких значень, котрі виражаються не через варіанти одного слова, а через варіанти-різновиди або слова-синоніми. Явище антонімії (як і синонімії) пов'язане з полісемією або багатозначністю слів; багатозначне слово може мати декілька антонімічних відповідників.

2.2. Соціокультурний аспект функціонування та особливості відтворення англomовних лінгвокультурних реалій українською мовою в англomовній художній літературі

Однією з ключових функцій реалії можна назвати функцію вироблення соціокультурної компетенції. Багато вчених пропонують свої варіанти визначення терміну «соціокультурна компетенція». Так, наприклад, С.О. Медведєва зазначає, що соціокультурна компетенція – це вміння застосовувати соціолінгвістичні, соціопсихологічні, країнознавчі та міжкультурні знання для досягнення порозуміння між людьми, які є представниками різних соціумів [29, с. 224]. В.Н. Телія визначає термін «культурна компетенція» як «здатність носіїв мови омовляти та сприймати у комунікативній дійсності світ на основі мовленнєвої компетенції, пресуппозицією для якої є володіння культурою – усвідомлене чи те, що корениться в глибинах несвідомого». Вона відмічає, що культурно-мовленнєва компетенція – це здатність носіїв мови до занурення до контексту культури [60]. Т.В. Болдирєва зазначає, процес формування соціокультурної компетенції відбувається на основі залучення до іншомовної культури з опорою на рідну культуру, шляхом порівняння. А оволодіння саме соціолінгвістичною компетенцією допоможе оперувати безеквівалентною і фоновою лексикою, та зокрема реаліями [6, с. 101]. Таким чином, реалії виконують функцію формування соціокультурної компетенції.

Функціональна теорія тексту була сформульована Романом Якобсоном у 1960 році. Н.С. Валгіна у своїй праці згадує референційну функцію, яка відображається у посиланнях та цитатах [10, с. 109]. Реалії виконують референційну функцію, доповнюючи основну інформацію у тексті чи уточнюючи її. Р. Якобсон пише, що емотивна (emotive) функція актуалізує почуття, які відчуває адресант, а конотативна (conative) – враження, яке справляє це повідомлення на адресата. Замість «емотивної функції» М.М. Михайлов пропонує вживати термін «експресивної функції» [30, с. 36]. Реалія виконує експресивну функцію, а отже допомагає справити враження на читача, змусити його співчувати, переживати. За допомогою реалій читач має змогу відчувати атмосферу та близькість з тією культурою чи нацією, про яку йде мова [60].

Н.О. Фененко наполягає на важливості тексту, називаючи його «центральною ланкою», яка пов'язує мову та культуру. Вона зазначає, що реалії у художньому тексті виконують декілька важливих функцій:

1) **Функція створення місцевого колориту.** Саме через етнографічну природу реалії, їх використовують у художньому тексті з метою створення етнографічних особливостей побуту. Реалії беруть участь у процесі «архаїзації» тексту, у створенні атмосфери дії, віддаленої від сучасного читача.

2) **Функція відтворення історичного колориту.** Темпоральна співвіднесеність – властивість реалії, що робить останню знаком своєї епохи.

3) **Функція естетизації побутової деталі.** Ця функція проявляється у тому, що реалії, які позначають конкретні, доступні для зорового сприйняття предмети та просторові відношення входять до складу «мовного словника» – головного зображального матеріалу художнього тексту.

4) **Символьна функція** (культурний предмет перетворюється на культурний концепт). Реалія у такій функції може стати ключовим образом твору, його метаобразом, який об'єднує навколо себе інші лейтмотивні слова-образи.

5) **Асоціативна функція** може бути виконана лише у разі використання реалії у назві художнього тексту.

6) **Функція маркера чужої культури**, коли реалія виступає як репрезентант чужої дійсності. Функція, що пов'язана із роллю оповідача, називається

репрезентативною. Деякі реалії повною мірою розкривають постать оповідача, його рід занять, віросповідання, наявність умінь та навичок тощо [44, с. 166].

Н.С. Валгіна зазначає, що виразною ознакою саме художнього тексту є те, що він є носієм естетичної функції [10, с. 86]. Виразною ознакою реалії та важливою її функцією, звичайно, є естетична функція, тому що реалії прикрашають художній текст, додаючи в нього авторської оригінальності та надаючи тексту особливого колориту, який властивий тій чи іншій національній групі. Реалії допомагають виконувати комунікативну функцію у художньому тексті. М.Ю. Шultzенко підкреслює існування комунікативної функції. Вона додає, що основним завданням художнього тексту є не абсолютне відображення дійсності, а здібність до збагачування духовного простору людини [48, с. 328].

Ю.М. Лотман зазначає, що художні тексти можуть виконувати і нехудожні функції, наприклад, у певні історичні моменти текст має нести у собі не лише естетичну функцію, а й такі, наприклад, як політичну, релігійну функції [27, с. 44]. Реалії можуть нести у собі інформацію про важливі для суспільства події, обмежені певною сферою життєдіяльності, тим самим можуть впливати на свідомість читача. Дослідниця Л.М. Бондарєва зазначає, що основним призначенням даного виду лексики є її використання як засобу створення у тексті темпорального, локального, соціального, національно-культурного та інших видів колориту [60].

Аналіз контекстуального вживання реалій в англійських художніх текстах уможливив визначення прагматичних функцій, які виконує така лексика в тексті. Зокрема, констатуємо чотири основні функції [19, с. 98]:

1. Надання експресивності, емоційності висловленню, наприклад: *“However, while being in the New World, Charles-Emile got acquainted not only with different living conditions, but with completely new organization of production and work”*. Уживання перифрази *“the New World”* «Новий Світ» як одного із засобів досягнення емоційного впливу є цілком виправданим.

2. Вираження оцінки (позитивної або негативної), тобто власного ставлення автора до сказаного, наприклад: *“But we were meeting our National Trust guide, Paul Andrae, there for a three-hour walk through Dedham Vale”*. Уживання назви суспільної

організації Великої Британії – “National Trust”, яка займається охороною пам’ятників, історичних місць і визначних пам’яток, має авторитет у суспільстві, наголошує на професійних якостях гідів та на високому рівні проведення туру і тим самим надає позитивної оцінки явищу.

3. Уточнення, доповнення до сказаного, наприклад: “*For the first British H. sapiens, known as the Cro-Magnons, this unstable climate would also prove impossible to endure*”. Термін “Cro-Magnons” виступає в ролі уточнення до виразу “first British H. Sapiens” [46, с. 72].

4. Мовна економія, тобто надання виразу стислості, наприклад: “*In front of the sumptuous Opera House, knots of people under the chestnut trees argued in a series of mini Speakers' Corners*”. У прикладі не йдеться про власне лондонські “Speakers' Corners”; назва виконує роль збірного поняття, характерні риси якого збігаються з тим явищем, яке описує автор [46, с. 73].

Отже, реалії можуть допомагати виконувати тексту такі функції як референційну, міфопоетичну, експресивну, естетичну, функцію передачі незмінної інформації та пам’яті, функцію становлення культурної діяльності, функцію формування соціокультурної компетенції, а також іноді вона є носієм нехудожніх функцій, таких як політичної, релігійної тощо [60].

Проблеми міжкультурного спілкування та національно-специфічних компонентів мов різних народів широкого обговорюються в сучасній науці. Відтворення національної своєрідності першотвору є однією з центральних проблем у перекладознавстві. Реалії, як одиниці безеквівалентної лексики, в англomовних творах викликають значні труднощі під час перекладу с9. Складність полягає в тому, що для перекладу їх не існує відповідників, які б разом з передачею специфічної інформації відображали національний колорит, мали б ті самі конотації емоційного, смислового та стилістичного характеру, що супроводжують реалії в оригінальному тексті [1, с. 9]. Р.П. Зорівчак, знаний філолог та перекладознавець, авторка книги “Реалія і переклад”, займається саме дослідженням неперекладного в англomовних перекладах української прози. Беручи до уваги думки різних дослідників, а саме Л. С. Бархударова, В.Н. Комісарова, Т.Р. Левицької, Я.І. Рецкера, Г.Д. Томахіна, А.Ф.

Федорова, А.М. Фітерман виділено такі прийоми перекладу реалій: транслітерація, транскрипція, калькування, описовий переклад, наближений переклад та трансформаційний переклад [1, с. 10].

При транслітерації передається засобами мови-перекладу графічна форма слова мови-оригіналу, а при транскрипції – його звукова форма. Ці способи застосовуються при передачі іншомовних власних імен, географічних найменувань, назв різного роду компаній, фірм, пароплавів, газет, журналів і т.д. На сучасному етапі прийом транслітерації й транскрипції при перекладі художньої літератури використовується набагато рідше, оскільки передача звукового або буквеного вигляду іншомовної лексичної одиниці не розкриває її значення, а значить читач, що не знає іноземної мови, без відповідних пояснень не зрозуміє її [1, с. 10].

Під калькуванням розуміють передачу іншомовних реалій за допомогою заміни їх складових частин (морфем або слів) їх прямими лексичними відповідниками в мові перекладу. Описовий («роз'яснювальний») переклад полягає в розкритті значення лексичної одиниці мови-оригіналу за допомогою розгорнутих словосполучень, що розкривають істотні ознаки позначуваного даною лексичною одиницею явища, однак, цей спосіб вважається досить громіздким і неошадливим. Часто перекладачі вдаються до сполучення двох прийомів – транскрипції або калькування та описового перекладу, подаючи останній в виносці або в коментарі. Застосування такого способу дає можливість поєднати стислість й економність засобів вираження, властиві транскрипції, з розкриттям семантики даної одиниці, що досягається через описовий переклад [1, с. 11].

Наближений (приблизний) переклад полягає в пошуку найближчого за значенням відповідника в мові перекладу для лексичної одиниці мови-оригіналу, що не має в мові перекладу точних відповідностей. Такого роду приблизні еквіваленти лексичних одиниць можна назвати «аналогами», однак їх застосування, у деяких випадках, може створювати не цілком адекватне уявлення про характер позначуваного ними предмета або явища. Іншим засобом відтворення реалій є трансформаційний переклад, оскільки у деяких випадках перекладачеві доводиться вдаватися до перебудови синтаксичної структури речення, до лексичних заміन з

повною зміною значення вихідного слова, тобто до того, що називається лексико-граматичними перекладацькими трансформаціями [1, с. 12].

Надзвичайно важлива роль антропонімів і топонімів у створенні своєрідного місцевого забарвлення на текстовому рівні висуває на перший план проблему точного їх відтворення при перекладі іншими мовами. Для створення колоритних образів письменник нерідко використовує прізвиська, вказуючи у такий спосіб на прикметні риси характеру, зовнішності, діяльності його носія [26, с. 73]. Тому при перекладі антропонімів імена зазвичай транскрибуються, а прізвиська перекладаються (калькуються): *“Why,” says Uncle Emsley, “she’s gone riding with Jackson Bird, the sheep man from over at Mired Mule Canada”* («Пімієнтські млинці»). – «А вона, – каже дядечко Емслі, – поїхала з Джексоном Птицею, вівчарем з улоговини Дохлого Мула» – «А вона, – каже дядечко Емслі, – поїхала на прогулянку з вівчарем на ім’я Джексон Птах, що з в’язки Забр’юханний Віслюк» [26, с. 73].

До калькування вдаються обидва фахівці і при перекладі географічної назви. *“He was shaven, and his coat was decent and his neat black, ready-tied four-in-hand had been presented to him by a lady missionary on Thanksgiving Day”*. «Він був поголений, його піджак мав пристойний вигляд, а красиву чорну краватку подарувала йому в День Подяки* дама-місіонерка» [26, с. 73].

Як бачимо, перекладач використовує напівкальку з підрядковим поясненням, що дало змогу внести додаткову корисну інформацію для україномовного читача. Опис, пояснення, тлумачення як прийом приблизного перекладу зазвичай використовують у тих випадках, коли іншого способу немає: поняття, яке неможливо передати транскрипцією, доводиться передавати описово, тобто вживати лексикографічні тлумачення. *“Tomorrow he would go into the roaring downtown district and find work”* («Фараон і хорал»). «Завтра він піде в метушливу ділову частину міста і знайде собі роботу». *“For years the hospitable Blackwell’s had been his winter quarters”* («Фараон і хорал»). «Уже кілька років гостинна в’язниця Блекуелл була його зимовою квартирою» [16, с. 74].

Влахов С. і Флорін С. зводять, узагальнюючи, прийоми передачі реалій до двох: транскрипції й перекладу. Загальна схема прийомів передачі реалій у художньому

тексті, визначена болгарськими вченими, виглядає наступним чином: I. Транскрипція. II. Переклад (заміни): 1. Неологізм: калька, напівкалька, освоєння, семантичний неологізм. 2. Приблизний переклад: родо-видова відповідність, функціональний аналог, опис, пояснення, тлумачення. 3. Контекстуальний переклад [13, с. 18]. На основі зіставлення англomовних перекладів української прози з їх оригіналами українська дослідниця Р.П. Зорівчак визначила такі способи трансляційного перейменування реалій: транскрипцію, гіперонімічне перейменування, дескриптивну перифразу, комбіновану реномінацію, калькування, міжмовну транспозицію на конотативному рівні, метод уподібнення, контекстуальне розтлумачення реалій [19, с. 48].

Транскрипцію та транслітерацію авторка визначає так само, як і названі вище дослідники (Л.С. Бархударов, В.С. Виноградов, В.Н. Комісаров, Я.І. Рецкер). Гіперонімічне перейменування дослідниця трактує як вид перекладу реалій, пов'язаний із засадними поняттями лексичних трансформацій, категоризацією денотата, визнанням ізоморфізму частини й цілого, генералізацією. Усе це належить до мовних універсалій. Дескриптивну перифразу коротко охарактеризувати можна як описовий зворот, за допомогою якого явище, предмет, особа, реалія називаються не прямо, а описово, через характерні їх риси. Оскільки дескриптивні перифрази майже ніколи не відтворюють семантики оригіналу для іноземного читача, перекладач, застосовуючи дескриптивний метод, не повинен втрачати почуття міри, щоб у погоні за правдою деталі не розминутися із художньою правдою цілого [1, с. 12].

На думку дослідниці комбінована реномінація, яка найчастіше є транскрипцією з описовою перифразою, є досить ефективним, хоча й багатослівним, способом максимальної передачі семантики реалій, зв'язаним з лінійним розширенням тексту. Інколи у тканині художнього твору реалія майже повністю втрачає денотативне значення і функціонує лише в конотативному плані з затемненням локальної характеристики. У таких випадках доречно застосовувати міжмовну конотативну транспозицію (транспозицію на конотативному рівні), замінюючи українську реалію реалією англomовного світу з іншим денотативним, але конотативним значенням. Суть методу уподібнення полягає у відтворенні семантико-стилістичних функцій

реалії мови-джерела іншомовним аналогом – реалією мови-переймача. При методі уподібнення виникає небезпека штучного перенесення читача в рідне середовище, а тому цей метод не завжди бажаний з погляду стилістичного й національно-культурного [1, с. 12].

О. Хан зазначає, що відповідно до типу тексту насиченість його реаліями варіюється. Якщо зробити спробу порівняти детективні твори з історичними романами, пригодницькою літературою або фольклором, то на тлі цих жанрів детектив виявиться досить небагатим на реалії, але, спираючись на той факт, що реалії несуть у собі національний та історичний колорит, відтворення їх у перекладі детективних творів є одним із важливих завдань перекладача [59].

Отже, вибір шляху перекладу реалії залежить від таких передумов, як: характер тексту; значущість реалії в контексті; тип реалії, її місце в лексичних системах мови перекладу і мови оригіналу; літературні традиції мови; читачі перекладу. Труднощі перекладу реалій пов'язані зі ступенем їх поширеності і частотності вживання у мові оригіналу [1, с. 12]. Перекладачу при роботі з реаліями потрібно знати культуру соціуму, в якому функціонує та чи інша реалія, і вміти враховувати специфіку перекладу відносно його цілей, реципієнтів і основної ідеї журналу чи газети, зі шпальт якої береться оригінальний текст, адже професійну компетенцію перекладача складають не тільки теоретичне та практичне володіння мовою, й цілий ряд екстралінгвістичних факторів.

2.2.1. Роль реалій у відображенні мовної картини світу британської лінгвокультури.

Складні соціально-політичні умови вплинули на розвиток британської національної свідомості. Історично склалося так, що носіями британської мови і культури стали не тільки корінні жителі острова, але й емігранти з інших країн, серед яких численними стали спільноти тих народів, які входили до колоній Британської імперії. Правління королеви Вікторії мало значний вплив на розквіт цієї держави у ХІХ столітті. Позиції країни на політичній арені зміцнилися завдяки світовій торгівлі, розвитку промисловості, сфери послуг та міцній банківській системі. Через те, що на

вершині політичної арени з'являється буржуазія, яка понад усе цінує родину і дім, важливим чинником для людей середнього класу стає ім'я родини [36, с. 6].

Національна ідентичність та лінгвокультурні концепти в британській мовній картині світу перебувають у центрі уваги багатьох дослідників. О.В. Городецька, наприклад зосередила свою увагу на дослідженні національно-маркованих концептів у британській мовній картині світу ХХ століття. О.П. Мотузкова деталізувала проблематику англійської ідентичності [9, с. 24].

Риси британського національного характеру потрапили в простір художнього осмислення у вікторіанську епоху, що було пов'язано як з посиленням реалізму в літературі, так і з тенденціями реального прояву домінантних рис англійського характеру в історичних обставинах. Позитивні ознаки гордості як національної цінності полягають у тому, що британці усвідомлюють її як почуття чи відчуття задоволення від володіння матеріальними статками й надбаннями, статусну позицію у суспільстві, зовнішній вигляд, усе, що стосується сім'ї та родини: власний шлюб, міцність родинних зв'язків, наявність кровних нащадків, відчуття шляхетної крові, наявність сімейного спадку до одруження, домівку сім'ї, місця захоронення родини, культурне оточення ін [36, с. 10]. Цінністю та символом осередку пристойності, затишку, захисту вважається наявність родинного дому: *“Year after year, week after week, he went to Timothy's, and his brother's front drawing-room – his legs twisted, his long white whiskers, framing his clean-shaven mouth – would sit watching the family pot simmer, the cream rising to the top; and he would go away sheltered, refreshed, comforted, with an indefinable sense of comfort.”* [36, с. 10].

Дж. Скотт наголошує, що унікальність Великої Британії полягає в її острівності – як велична імперія вона є острівною нацією. Деякі ознаки «острівності нації» можна ідентифікувати з урахуванням острівного розміщення, високої зайнятості населення у сфері мореплавання, важливості припливів та відливів. Відповідні реалії отримують деталізовану номінацію. Наприклад у лексемах “to swim”, “to sail”, “to navigate”, “to float”, “to drift”, виокремлюються ознаки живої сутності контрольованості дії. Специфіку географічної локалізації можна простежити в політичній мові країни. Географічна відокремленість була бар'єром для завойовників, проте ізолювала країну

від інтеракції з Європою, яку інколи називають «Континентом»: *“But it is not policies on Europe which will decide Jim’s vote but the ability of party leaders to get the best deal for Britain from the Continent”* [9, с. 26]

Кельтський містицизм вважається першим етапом розвитку міфологічної культури в острівній ізолюваній Британії – батьківщині оригінальної культової традиції друїдів. Ці давні служителі культу використовували в магічних цілях руни знаки призначені для письма (так званий «рунічний алфавіт»), віщування та практикування магії. Англомовна реалія зберігає факти давніх римських інтервенцій на територію британських островів. Фразеологізми античності слугують прекрасним емоційним камертоном для передачі почуттів, емоцій та особистого ставлення учасників комунікації [17, с. 26]. Утім доцільність їх використання та вірність декодування передбачає обізнаність щодо джерел їх появи. Значну долю в англійській мові становить група фразеологізмів античного походження з міфологемами ономастичного характеру, серед яких передусім виокремлюється група антропонімів. Образи героїв, царів чи богів, до яких вони реферують, уособлюють певні людські риси характеру або звички, як-от: *“Bacchus has drowned more men than Neptune”* – «Бахус втопив більше людей, ніж море»; *“bed of Procrustes”* – «Прокрустове ложе»; *“to have the Midas touch”* – «мати здібність приводити до фінансового успіху всі проекти і починання»; *“Achilles’ Heel”* – «Ахіллесова п’ята»; *“as rich as Croesus”* – «багатий (як Крез)»; *“Gorgon/Medusa”* – «зла жінка» [17, с. 26].

Відомими мовними реаліями є британські жарти, анекдоти, валентинки, які засвідчують унікальність почуття гумору британців, що знаходить неповторний вияв у словесній творчості: *“Persons are prohibited from gathering flowers from any but their own graves (notice in a cemetery)”* [51, с. 100].

Ruth: “I, too, had an ideal once”.

Rose: “How did it come to lose it?”

Ruth: “I married it” [51, с. 24].

Власне англійські мовні одиниці-реалії – це той мовний пласт, який не збігається з іншою мовою, завдяки чому мова набуває унікальності та самобутності на базі лінгвокультурного концепту, наповненого етнокультурним змістом. Такий

концепт – це своєрідний згусток культури у свідомості людини, те, у вигляді чого культура входить у ментальний світ людини [10, с. 49].

2.2.2. Роль реалій у відображенні мовної картини світу американської лінгвокультури.

З огляду на те, що англійська мова є національною для низки країн, таких як Англія, США, Канада, Австралія, Нова Зеландія і багато інших, можна говорити про виділення національно забарвленої лексики, пов'язаної з реаліями цих країн. Йдеться про слова, що відображають особливості суспільно-політичної структури американського суспільства, його економіку і культуру, побут, звичаї американців, позначають предмети і явища, специфічні для культури США, що є основною відмінністю американського варіанту англійської мови від інших. У своїй роботі «Америка через американізми» Г.Д. Томахін стверджує, що для соціолінгвістики, яка розглядає американізми як локально-марковані одиниці мови тільки в синхронному плані, без урахування їх походження, об'єктом розгляду є американізми, які представлені словами або словосполученнями, що є аналогами інших лексичних одиниць, які виражають аналогічне поняття: “dinner jacket”, «mail-box”, “letter-box”[54].

Г.Д. Томахін вважає, що більший інтерес представляють американізми, які позначають предмети і явища, специфічні для ареалу американського варіанту англійської мови. Сюди входять такі одиниці, як “prairie”, “skunk”, “mulatto”, “tomahawk”, “moccasin”, “wigwam”, “ranch”, “tornado”, “Coca-Cola”, “coyote”, які не так широко використовуються в інших варіантах англійської мови для позначення відповідних американських реалій, але входять до інтернаціональної лексики. Національний колорит цих слів, їх нерозривний зв'язок з природно-кліматичними особливостями та культурою США постійно відчувається як носіями мови, так і іноземцями. Оскільки вони є єдиними позначеннями даних явищ і предметів американської дійсності, ці слова вживаються носіями англійської мови, і їх зв'язок із американською культурою не слабшає. Тому такі слова називаються своєрідними «ключами» при описі американської дійсності [54].

«Працездатність і працьовитість є одними з ключових рис американського національного характеру. Уміння наполегливо працювати для досягнення поставлених цілей знаходить своє мовне відображення в ряді ідіом: “alive and kicking”, “ball of fire”, “go-getter”, “on the go”, “eager beaver”, “to dig in”, “to work one fingers to the bone”. Однак слід зауважити, що в сучасних реаліях термін з позитивною конотацією work-orientation зазнає змін і набуває негативне забарвлення в лексемі “workaholism”. *“A little Korean grocer, a black man, the knifer wasn’t Hispanic, the kids ranged in age from seventeen to twenty-four... wearing T-shirts... described as “droopy shorts”, which meant they hung down below the knees”* – у кожному з наявних словосполучень чітко прослідковується національно-культурна приналежність [22, с. 161]. Лексичні одиниці, які описують національну приналежність персонажів, формують у свідомості читача ідею про етнічне різноманіття країни/міста, в якому відбуваються події. Опис молодих людей, вдягнених характерно для представників певної субкультури, також має смислове навантаження – дана субкультура є типовою для американського суспільства [22, с. 161].

Події у поліцейських романах Е. Макбейна відбуваються у вигаданому місті з ономастопеїчною назвою Isola (з англ. “isolate” – відділяти, відокремлювати), що навмисно підкреслює його несхожість, деяку відмінність від інших міст: *“First thing you had to understand about **this city** was that it was big. It was difficult to explain to someone from **Overall Patches, Indiana**, that you could take his entire town and tuck it into one tiny corner of the smallest of the city’s **five separate sectors** and still have room left over for the entire bustling municipalities of **Two Trees, Wyoming, and Sleepy Sheep, South Dakota**... This city was dangerous too. That was the next thing you has to know about it”*. «Ідея можливого світу», створеного у свідомості читача, вербально репрезентується через аспекти культури, які мають місце в реальному світі [22, с. 162].

За допомогою мовної семантики тексту ми бачимо лише відображення картини світу автора, яке згодом проявляється крізь культурну свідомість реципієнта: автор зображує ситуацію, знайому лише для носіїв американської культури. Назва штатів “South Dakota”, “Wyoming”, “Indiana”, не залишає сумнівів в тому, що автор у своєму творі експліцитно показує Сполучені Штати Америки. Опис міста “Isola” (Айсола),

навпаки, представляє собою імпліцитну ілюстрацію Нью-Йорка, що доводить багаточисельні приклади алюзії: *“the city’s five separate sectors”* – читач знайомий із географічним поділом Нью Йорка на п’ять окремих районів, легко впізнає у цьому описі саме це місто. *“All the way uptown to the Hamilion Bridge, downtown on High Street* – використання слів *uptown*” (амер. «Житлові квартали міста») і *“downtown”* (амер. «ділова частина міста») для позначення частин міста є характерним лише для носіїв американського варіанту англійської мови, що в черговий раз показує, реалії якої культури відображені у творах Е. Макбейна: *“Ehrbach lived in a luxury apartment close to Silvermine Oval, you passed through slums... and then abruptly shriveled on the fringes of fancy Silvermine Road, with luxurious, exclusive, wooded, moneyed Smoke Rise only a stone’s throw away”* – соціальний контраст, притаманний місту Айсола, нагадує Нью Йорк не тільки різкою зміною пейзажу нетрів, які переходять у розкішний район міста, але і самою назвою *“Silvermine Oval”* 1) овал; 2) предмет овальної форми, який швидко у свідомості читача викликає асоціацію із відомим *“Columbus Circle”* (1) коло; 2) кільце у Нью Йорку, звідки починається Broadway: *“follow your nose west into Little Italy, a ghetto as dense as those uptown, savor the rich smells of a transplanted Neapolitan cuisine merged with the aroma of roasting pork wafting over from Chinatown, not a block away”*. – відомі етнічні квартали Нью Йорку остаточно встановлюють схожість «віртуального світу» Айсоли з реаліями Нью Йорку [22, с. 162].

Специфіка функціонування реалії пов’язаних з конституцією США полягає у тому, що окрім виконання основної інформативної функції вони сприяють виникненню асоціацій з певними історичними подіями. Наприклад: *“And so, in the Constitution and the Bill of Rights, the founders instituted the separation of powers, the rule of law and the guarantee of fundamental human rights – safeguards which have been profoundly eroded by the Bush Administration separation of powers”* [42, с. 5]. Використання реалій *“the Bill of Rights”* і *“the separation of powers”* маркують текст як такий, що належить до американської лінгвокультурної традиції, адже *“Bill of Rights”* – перші десять поправок до конституції США, прийняті в період з 1789 по 1791 рр.. під тиском народних мас. Зазначені реалії слугують засобом створення особливого історично-культурного фону. Варто зазначити, що наведені реалії не викликають

Соціокультурний аспект функціонування лінгвокультурних реалій в англomовній художній літературі та їх відтворення українською мовою 54

складності у декодуванні для представників інших культур, адже є загальновідомими поняттями [42, с. 5].

“The presidential selection process is a bonanza for both the Hawkeye and Granite States. It is an industry that produces tens of millions of dollars in spending from the campaigns” . У наведеному прикладі функціонують дві суспільно- політичні реалії “the Hawkeye” та “Granite States”, декодування яких і адекватне сприйняття інформації не буде становити складнощів для пересічного американця, якому відомо, що “the Hawkeye” це назва штату Айова, а “Granite State” назва штату Нью-Гемпшир. Для представника іншої лінгвокультурної традиції необхідним буде додаткове тлумачення наведених понять. “The Hawkeye” та “Granite States” відображають специфіку національного колориту, створюють яскраві образи, не завжди доступні представнику іншої лінгвокультурної традиції [42, с. 8]. Дані назви штатів пов’язані зі стійкими асоціаціями в свідомості американців, так Нью-Гемпшир носить назву “Granite States” (Гранітний штат) через велику кількість гранітних кар’єрів, а Айова “the Hawkeye” (Соколине око) — пов’язано з ім’ям індіанського вождя. Реалії притаманні всім сферам життєдіяльності, а саме: географічні, побутові, релігійні, історичні, політичні, державні, реалії мистецтва та художньої культури, освіти, військової справи, юриспруденції, реалії-антропоніми.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II

Підсумовуючи матеріал викладений у другому розділі, можна сказати, що реалії є невід'ємною частиною художньої літератури. Вони відіграють важливу роль, оскільки містять інформацію про культурну спадщину народу, яку автор намагається передати. Реалії виконують такі функції як комунікативну, естетичну, історичну, релігійну, емотивну, реферанційну, конотативну та безліч інших. Британські та американські реалії є дуже різними, наприклад велике значення має географічне розташування країни. Оскільки Британія вважається острівною країною, існує дуже багато слів, для позначення морських термінів, це прослідковується у всіх сферах життя навіть у політичній. Особливості світогляду британців також виражаються у мові, специфічне почуття гумору, орієнтованість на сімейні цінності, все це передається через реалії. Американська лінгвокультура є наслідком таких же аспектів як історичні, політичні, географічні.

Специфічні кліматичні умови зумовили виникнення широкої низки слів, які властиві тільки Америці, працьовитість американців як національна риса, також віднайшла вираження у реаліях. Також існує безліч реалій, які стосуються політичного устрою країни, оскільки цей аспект життя дуже важливий для американців. Найбільш поширеними трансформаціями при перекладі реалій у художній літературі виступають транскрипція, калькування, транслітерація, наближений, описовий переклад і трансформаційний. Саме вони передають смислову, емоційну та стилістичну конотацію слова. Але, звичайно, що вибір шляху перекладу залежить від жанру літератури, типу реалії, культурних особливостей мови-оригіналу.

РОЗДІЛ III

ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АНАЛІЗ ЗАСОБІВ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ЛІНГВОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (на прикладі детективних повістей А.К. Дойля та оповідань Р. Чандлера)

У даному дослідженні розглядаються лінгвокультурні реалії у детективній повісті «Пригоди Шерлока Холмса» А.К. Дойля, а також у таких оповіданнях американського письменника-детектива Реймонда Чандлера, як «Глибокий сон», «Крадій», «Іспанська кров», «Завіса», «Бей-сіті блюз» та інші. Методом суцільного відбору було обрано 700 мовних одиниць, які позначають та відображають культурні особливості британського та американського суспільства. В якості досліджуваних параметрів було обрано приналежність британських та американських реалій до тематичних груп для визначення особливостей обох культур і їх порівняння. Досліджено особливості способів перекладу реалій у детективних повістях, розглянуто граматичний словотворчий аспект реалій. Теоретичною основою слугували положення викладені у перших двох розділах, які базуються на статтях, монографіях та інших наукових доробках.

3.1. Порівняльний аналіз британських та американських лінгвокультурних реалій за тематичною групою та структурними характеристиками.

Проаналізувавши наявні класифікації реалій багатьох вчених, які розглядали це питання, було вирішено, що представлена класифікація Г.Д. Томахіна є найбільш доцільною та ґрунтовною для дослідження. Вона поділяється на чотири тематичні групи: побутові реалії, географічні реалії, суспільно-політичні реалії, реалії культури, освіти та релігії. Для отримання повного уявлення про британську та американську культури, які у даному випадку відображені у детективних повістях, є необхідним визначити частотність реалій за тематичними групами і порівнявши їх зробити певні висновки. Нижче наведено графічні зображення (рис. 3.1), (рис. 3.2)

Соціокультурний аспект функціонування лінгвокультурних реалій в англomовній художній літературі та їх відтворення українською мовою 57

кількісного розподілу реалій за тематичними групами, які дають змогу ілюстративно зобразити досліджувані аспекти.

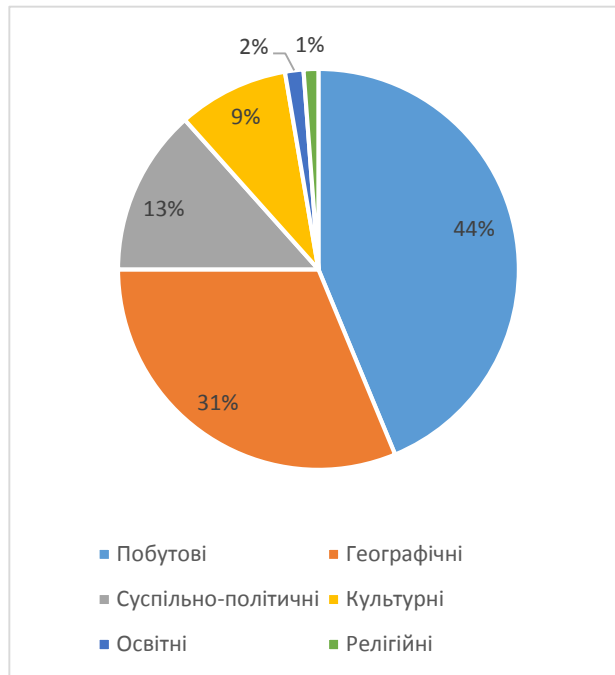

Рис. 3.1 Кількісний розподіл американських реалій за тематичними групами

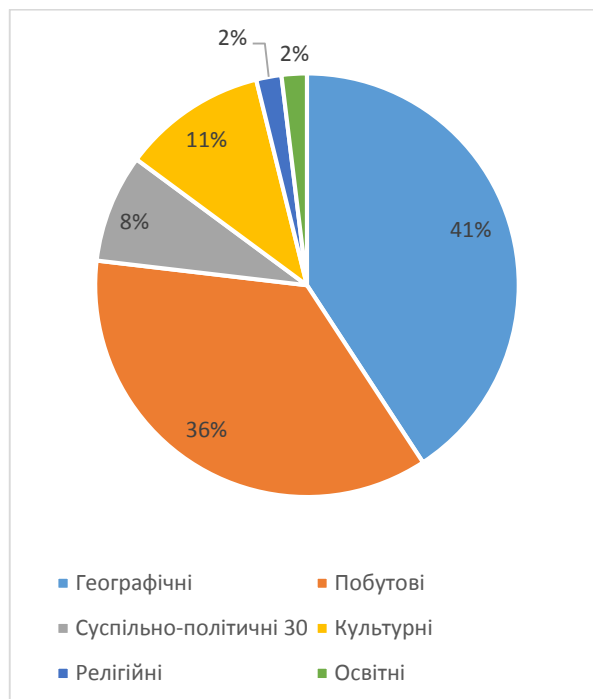

Рис. 3.2 Кількісний розподіл британських реалій за тематичними групами

З огляду на діаграми можна побачити, що частотність приналежності реалій за тематичними групами майже однакова в американській детективній повісті і в британській, але все ж таки певна відмінність присутня. В оповіданнях американського автора **побутові реалії** займають 44%, а у британського – 36%, це можна манерою написання повістей, адже мова Артура Конан Дойля є набагато вичурнішою, аристократичною, та навіть стриманою порівняно із Реймондом Чандлером, тому побутові реалії хоча і присутні у повісті у великій кількості, не займають першого місця.

Але головна відмінність криється в особливостях культури. Автори належать до різного суспільства, яке має свою ментальність та світобачення. У Реймонда Чандлера було знайдено велику кількість реалій, які пов'язані із зброєю та алкоголем, в той час як А.К. Дойль дуже рідко їх використовує. Це насамперед пов'язано із історичним і соціо-політичним аспектами. Використовуючи такі побутові реалії, як “*slavey*” – «служниця», “*your Highness*” – «Ваша високосте», “*Maidservant*” – «прислуга», “*Froakcoat*” – сурдун, “*broughfm*” – «капота» (А.К. Дойль «ППригоди Шерлока Холмса») та “*Brooklyn Scotch*” – «віскі Бруклін Скотч», “*Bel-Air Country Club golf*” – «поле для гри в гольф клубу «Бел -Ейр», “*Lincoln coupe*” – «Лінкольн», “*Single Action Frontier Colt*” – «кольт 44 калібру одинарної дії», “*Smith & Wesson*” – зброя «Сміт і Вессон» (Реймонд Чандлер), можна побачити істотну відмінність культур.

Наступною групою реалій виступають **географічні**, в американській повісті їх 31%, а в британській – 41%. Таке кількісне співвідношення також можна пояснити індивідуальними рисами творів. **Суспільно-політичні реалії** є дуже важливими мовними одиницями, адже вони передають сутність народу. За допомогою таких реалій можна зрозуміти світобачення певного суспільства. У розповідях Реймонда Чандлера вони займають 13%, “*town marshal*” – дільничний полісмен, “*senator*” – «сенатор», “*the Supreme Court*” – «Верховний суд», “*cloakroom*” – «Кімната для відпочинку конгресменів», “*Grand Jury*” – Велике журі, а у Артура Конан Дойля – 8% і мають такий вигляд: “*Assizes*” – «Суд присяжних», “*squire*” – «сквайер», “*Cavalier*” – «Рояліст», “*Earl*” – «Граф». Суспільно-політичні реалії відразу дають зрозуміти

час, за який відбуваються події, сутність держави, та багато інших складових, які надають пояснення ментальності народу.

Реалії, які входять до культури, освіти та релігії мають невеликий відсоток в обидвах повістях – це полягає у тому, що вони є детективного жанру, тому не виступають тим головним механізмом, який автори використовують для досягнення необхідного ефекту цього жанру. Але не можна не зазначити, що згадані культурні реалії у повісті «Пригоди Шерлока Холмса» представлені здебільшого у назві газет та іншої літератури, в той час як Реймонд Чандлер використовує реалії, які позначають музичну сторону культури.

Досліджуючи реалії з різних аспектів, неможливо не звернути увагу на граматичну складову таких слів. З огляду на аналізовані матеріали у перших двох розділів їх розділяють за структурним планом на реалії-одночлени, реалії-полічлени, реалії-фразеологізми. Оскільки наше дослідження не стосувалося фразеологізмів, увага було зосереджена саме на перших двох категоріях. Їх відсоткове співвідношення в британській детективній повісті та американських оповіданнях представлене нижче у вигляді діаграм (рис. 3.3), (рис. 3.4).

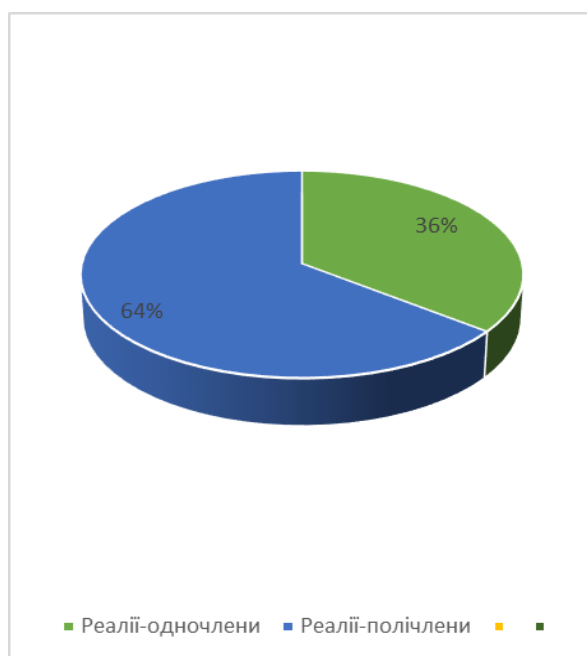

Рис 3.3 Розподіл британських реалій за структурним планом

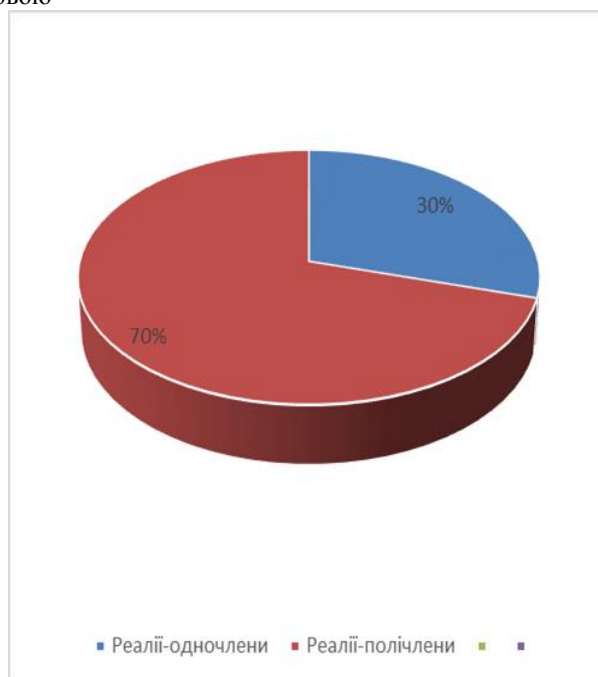

Рис. 3.4 Розподіл американських реалій за структурним планом

З огляду на існуючі діаграми, можна підсумувати, що у повістях американського та британського авторів найбільше реалій за структурним планом є полічленами 64% і 70%. Це пояснюється наявністю великої кількості назв, політичних організацій, культурних та освітніх закладів, які зазвичай складаються із декількох слів. Реалії-одночлени займають 36% і 30%, вони належать до побутової тематичної групи і деяких підгруп географічних реалій. Також, існують багато інших граматичних параметрів реалій, які відрізняються за фонетичними, лексичними та морфологічними особливостями. Наприклад можна виділити власні та історичні реалії. Власні реалії існують зараз, у сьогоденні і відображають не тільки минуле, а й теперішнє життя народу, наприклад: “*funds*” – «фунти», “*dollars*” – «долари», “*London University*” – «Лондонський університет», “*Police*” – «поліція», “*Senator*” – «сенатор» та багато інших. Історичні реалії є архаїзмами, які вже відійшли у минули, але мають прямий вплив на теперішнє життя. Тобто показують причину певного світобачення народу, містять фонові знання культурної спадщини. У досліджуваних детективних повістях ці реалії мають такий вигляд: “*Earl*” – «граф», “*sovereign*” – «соверен», “*Red King*” – «король Яков», “*Cavalier*” – «рояліст», “*brougham*” – «капета».

3.2. Аналіз перекладацьких трансформацій використаних при перекладі реалій у повісті Пригоди Шерлока Холмса А.К. Дойля та оповіданнях Реймонда Чандлера.

Культурна відмінність, ментальність, історія, структурна невідповідність мови, призводять до труднощів при перекладі будь-якої літератури, але найбільше складносітей і проблематик викликає художня література. Порівняно і з класифікаціями реалій питання перекладу є набагато скоалнішим і нажаль не вирішеним. Такі вчені як Л.С. Бархударов, В.С. Виноградов, В. Н. Комісаров та багато інших намагалися з'ясувати і винайти найкращий шлях перекладу реалій. Але вони лійшли висновку, що не існує прямих відповідників для передачі культурного колориту реалій. Розглянувши усі наявні трансформації, які пропонують науковці для кращого перекладу, було вирішено, що Г.Д. Томахін надає найбільш дієві перекладацкі трансформації. А саме це **транслітерація, транскрипція, калькування, описовий переклад, наближений і трансформаційний**. Ці трансформації є найпоцирінішими, які перекладачі використовують при передачі реалій. Таким чином, на (рис 3.5), (рис. 3.6) представлений аналіз перекладу реалій із збірника оповідань Реймонда Чандлера і повісті «Пригоди Шерлока Холмса»

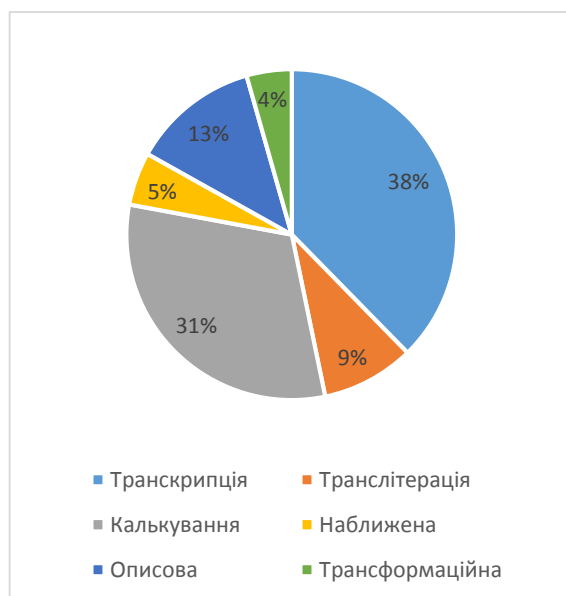

Рис. 3.5 Перекладацькі трансформації американських реалій

Рис. 3.6 Перекладацькі трансформації британських реалій

Отже, найбільше відсотків при перекладі реалій в повісті А.К. Дойля та Реймонда Чандлера займає така лексична трансформація як **транскрипція**. У британській детективній повісті становить 35%, а в американській – 38%. Це пов'язано з тим, що більшість реалій належать до географічної тематичної групи, а отже їх назви не можуть бути перекладені будь-яким іншим способом. Також транскрипція визначається як трансформація, яка використовується найчастіше при перекладі. Наступною трансформацію, яку було виявлено при перекладі слів-реалій є **калькування**. Американські реалії – 31%, британські – 29%, це є досить дивно, тому що як було зазначено вище, більшість реалій не має прямих відповідників при перекладі. Але якщо знову згадати, що багато реалій є географічними, а до цієї групи входять не тільки топоніми, але й різні природні явища, особливості фауни та флори, то такі слова мають прямі лексичні відповідники у багатьох мовах. Також, було знайдено багато побутових закладів, таких як музеїв, театрів, підприємств та банків, назви яких знаходять прямий евівалент у мові-перекладу.

Далі, як видно на рисунку трансформації починають дещо відрізнятися. В американських реаліях наступна це **описова** 13%, а у британських – **транслітерація** 16%. Описова лексична трансформація є досить поширеною при перекладі реалій. У досліджуваних повістях було знайдено велику кількість слів, які без роз'яснення

автора не були б зрозумілими читачу. Насамперед це побутові та суспільно-політичні реалії. **Наближена** трансформація має майже однакове відсоткове співвідношення 5% і 6% і також присутня при передачі побутових і суспільно-політичних реалій. **Трансформаційний** переклад використаний найменше і займає 3% та 4%. Це спричинено тим, ми досліджували лише слова а не речення, які часто потребують саме такого перекладу.

Загалом, при перекладі реалій було використано не одну трансформацію а декілька, особливо якщо це словосполучення. Адже дуже важко передати максимально наближене значення, яке б відзеркалювало культурну насиченість слова і справляло такий же ефект на читача мови перекладу як і на носія цієї мови, тому реалії потребують декілька способів перекладу одночасно. Як можна побачити шляхи перекладу американського та британського детективів майже не відрізняються навіть за кількістю використаних трансформацій. Одним із пояснень може слугувати те, що повість «Пригоди Шерлока Холмса» та збірник оповідань Р. Чандлера відносяться до спільного жанру літератури. Детектив як жанр є не дуже насиченим на реалії, і тому в ньому прослідковується закономірність використання таких груп реалій як географічні, суспільно-політичні та побутові, які потребують подібних трансформацій при перекладі. Перекладаючи реалії потрібно бути обізнаними у всіх тонкощах культурного, побутового і суспільно-політичного життя народу, необхідно знати і розуміти структуру мови. Це знання дасть зрозуміти яку трансформацію краще застосувати при перекладі реалій у художній літературі.

Підсумовуючи слід наголосити, що порівнюючи американські та британські реалії у детективних повістях з перекладацького та лексичного аспектів, прослідковуються спільні риси. Наприклад приналежність реалій до тематичних груп має подібне відсоткове співвідношення, перекладачі використовували схожі трансформації, що доводить дієвість трансформацій зазначених Г.Д. Томахіним при перекладі реалій. це також прослідковується у їх кількосних показниках. Навіть за структурним планом британські та американські реалії майже однакові. Це доводить, що незважаючи на різні культури, реалії за своєю сутністю лишаються однаковими.

3.3. Реалії як засіб вираження соціокультурної приналежності героїв повісті «Пригоди Шерлока Холмса» А.К Дойля та збірника оповідань Реймонда Чандлера

Досліджуючи і порівнюючи британські та американські реалії, виникає необхідність проаналізувати, яким чином герої детективних повістей відрізняються і як це передають реалії. З огляду на те, що Шерлок Холмс є історичним детективом, соціальна приналежність героїв виражена досить яскраво у порівнянні з сучасними творами. Виокремлюють два фактори, які допомагають визначити соціальне становище – це лексика і вимова, оскільки останній показник ми не можемо дослідити на книзі, тому що не можемо почути, як розмовляють герої, то залишається лексика, яка дає змогу зрозуміти походження та статус героя, з огляду на те, яку характеристику дає автор описуючи його.

Мовленнєвий етикет є одним із основних факторів, який відразу допомагає оцінити інтелігентність людини і зрозуміти, з якого прошарку суспільства вона походить. Вміння ввічливо та коректно виражати подяку, звертання, відмову або іншу форму мовленнєвої поведінки, прямо залежить від вихованості, а отже вказує на освіченість людини. У випадку із Шерлоком Холмсом, дотримано всіх правил мовленнєвого етикету, незалежно чи то Шерлок спілкувався із королем або лордом, чи з бідним селянином, він завжди був уважним та використовував ввічливі форми звертання, які вказують на його гарні манери, що є ще однією ознакою його приналежності до вищого класу суспільства. *“Pray step into the cab”* [68] – *«Прошу вас, сідайте в кеб»* [63, с. 257]; *“Pray compose yourself, sir,”* [68] – *«Заспокойтеся, будь ласка, сер»* [63, с. 306]; *“Then, good-night, your Majesty, and I trust that we shall soon have some good news for you”* [68]. – *«Тоді до побачення, ваша величносте. Сподіваюсь, ми незабаром матимемо для вас добрі новини»* [63, с. 166]; *“I thank your Majesty. I have the honour to wish you a very good-morning”* [68]. – *«Дякую, ваша величносте. Маю честь побажати вам усього найкращого»* [63, с. 175]. З поданих прикладів можна виявити наскільки часто Шерлок Холмс при звертанні дотримується усіх прийнятих норм і правил мовленнєвого етикету. Також, наявні репліки містять певні звороти та слова-реалії, притаманні лише англійській культурі, як, наприклад,

слово “prayer” при звертанні означає велику повагу і ввічливість щодо іншої людини, “Sir”, “your Majesty”, “your highness” – є шанобливе звертання до людей в Англії, які мають певний титул. Шерлок Холмс був часто оточений такими особами як королі, лорди та герцоги, і користувався великою повагою, що говорить про його приналежність до вищих класів суспільства.

На зовнішній вигляд героя автор звертає не надто велику увагу, але часто присутній такий одяг як “froakcoat”, “waistcoat”, “top hat”, що створює прототип справжнього інтелігента. Оскільки повість «Пригоди Шерлока Холмса» є детективом, де автор не має наміру наголошувати на описі страв або прийому їжі. Зазвичай було коротко зазначено, про те, що герої мають сніданок або вечерю не вдаючись у подробиці. Але все ж таки було знайдено репліку Шерлока, яка надає читачеві враження про нього, як про заможного чоловіка: “Very glad to see you. I dine at seven. There is a woodcock, I believe” [68]. – «Буду радий вас бачити. Я обідаю о сьомій. Здається, на обід буде вальдшнеп.» [63, с.261]. По-перше, вальдшнеп вважається царським птахом, якого могли дозволити собі тільки багаті особи і по-друге, Шерлок зазначив, що обід буде о сьомій вечора, а за визначенням Ненсі Мітфорд, вечерю англійців з вищого світу прийнято називати “dinner”.

Іншими реаліями, які б виражали соціокультурну приналежність героя стали географічні реалії. Вони відіграють велику роль, тому що можуть розповісти дуже багато. Наприклад адреса “Baker Street” у Лондоні де мешкає Шерлок Холмс – це вулиця, на якій проживали лише заможні люди, таким чином в контексті автор дає зрозуміти, що герой не належить до бідної частини населення. Переходячи до суспільно-політичних реалій, також можна відмітити їх велику кількість, адже це є детективна повість, що містить велику кількість реалій законодавчої влади або судової системи. Зв’язок із Шерлоком Холмсом таких реалій як “Scotland Yard”, “Shipley’s Yard”, “police court”, “assizes”, пояснюється не тільки його професією, але і показує професіоналізм, високу компетентність і повагу, якою Шерлок Холмс користувався у представників цих правоохоронних органів. Адже відомо, що згадані установи є найвідомішими та найкращими у всій Англії, що доводить високий соціальний статус героя.

Культурні реалії можуть розповісти багато про персонажа повісті, оскільки саме вони вказують на те, до якого прошарку суспільства належить людина, яку освіту має і як вихована. У повісті «Пригоди Шерлока Холмса», більшою мірою зустрічаються реалії, які належать до такої культурної сфери життя як засоби масової інформації: “*Globe*”, “*Star*”, “*Pall Mall*”, “*St. James’s*”, “*Evening News*”, “*Standard*”, “*Echo*”, “*the Times*”. Також, часто фігурують назви наукових книг, які полюблив читати герой, наприклад: “*Encyclopaedia Britannica*” – «Британська енциклопедія», “*Bradshaw*” – «Довідник Бредшоу», “*Out of Doors*”, by observer, J. G. Wood” – «На суходолі й на морі» спостерігач природи Дж. Дж. Вуда». Ці реалії англійської літератури показують Шерлока Холмса як розуму, вченню особистість. Герой повісті є висококультурною особою, це проявляється не тільки в його захопленні літературою, а й музикою. “*Royal Opera House*” – «Королівський оперний театр», “*Albert Hall*” – «Альберт Холл», є закладами, які любив відвідувати Шерлок Холмс.

Головним героєм оповідань американського письменника Реймонда Чандлера є детектив Філіп Марлоу. Як було встановлено, американська і британська культури відрізняються і це також прослідковується у двох повістях, навіть враховуючи майже однаковий часопис подій. Американська культура характеризується демократичністю і лібералізмом, що позначається і на мові країни. У контексті розповідей можна виявити соціокультурну приналежність героя, але вона не буде виражена настільки яскраво як у повісті «Пригоди Шерлока Холмса». Отже, мовлення героя є досить звичайним і позбавлено вишуканості, серед реалій, які були знайдені, виокремлено такі форми звертання як “*Ma’am*”, “*Mister*”. Щодо побутових реалій, які б виражали соціокультурну приналежність, знайдено реалії одягу, наприклад: “*Levis*”, “*denims*”, “*Hessian boots*”, “*moccasins*”. Такий одяг є розповсюдженим серед американців, усіх прошарків суспільства, тому соціокультурну приналежність Філіпа Марлоу він не показує. У розповідях автор дуже часто звертає увагу на алкогольні напої: “*Brooklyn Scotch*” – віскі «Бруклін скотч», “*Cream of Dixie Straight Rye Whiskey*” – Найкраще життє «віскі Діксі», “*Bourbon*” – «бурбон», “*Bottle of Old Taylor*” – віскі «Олд Тейлор», також присутні назви тютюнових виробів таких як “*Camel*”, “*Benson and Hedges*”, “*Robert Burns*”. Зазначені реалії вказують на те, що Філіп Марлоу не

належить до нижчого класу суспільства, оскільки ці алкогольні напої є найкращими за якістю і дорогими. Страви, які входять до побутових реалій, теж часто згадувалися в оповіданнях: *“sandwich”*, *“Libby's tomato soup”*, *“apple pie”*, *“hamburger”*, ці реалії є найбільш поширеними у американців, що стосується їжі. Але зазвичай ці страви є популярними серед населення середнього та нижчого класу. Тому питання щодо соціальної приналежності Філіпа Марлоу залишається спірним. Географічні реалії, присутні у великій кількості, але не можуть розповісти про соціокультурну приналежність, автор описує всю Америку, тобто у розповідях головний герой кожний раз знаходиться у новому місті чи штаті.

Але існує велика кількість суспільно-політичних реалій, наприклад: *“Senator”*, *“White House”*, *“Capitol Hill”*, *“The Supreme Court”*, *“County Building”*, *“FBI”*, *“Grand Jury”*. Ці реалії так само як і у випадку із Шерлоком Холмсом є найвідомішими органами влади, а той факт, що Філіп Марлоу часто мав справу з ними, доводить його високе соціальне положення. Культурні реалії, також присутні: *“song Chloe”*, *“the Chronicle”*, *“Saturday Evening Post”*, *“California Appellate Decisions”*, *“Telegram”*, *“Broadway melody”*, *“Dog Fancier's Gazette”*, *“country music”*, *“Metropolitan Opera”*, *“Tennessee Waltz”*, *“Gideon Bible”*, *“Blnegrass music”*. В американському збірнику розповідей, серед культурних реалій також прослідковується література, засоби масової інформації та музика. Як ми бачимо герой Реймонда Чандлера, також цікавиться спеціалізованими газетами та журналами, що зумовлено його професійною діяльністю. Можна сказати, що він є різносторонньою людиною, тому що у колі його інтересів присутня різна музика, як оперна так і сільська *“country”*, яку здебільшого слухало населення із низьких прошарків суспільства.

Таким чином, проаналізувавши реалії, які відображають соціокультурну приналежність героїв повісті «Пригоди Шерлока Холмса» та збірнику оповідань Реймонда Чандлера, можна зробити висновок, що Шерлок Холмс безперечно належить до вищого соціального класу суспільства, і є висококультурною особистістю. Враховуючи культурні, побутові, суспільно-політичні реалії, головний герой американського детективу Філіп Марлоу виступає представником середнього класу суспільства. Дане дослідження допомогло виявити, що прояв соціокультурної

Соціокультурний аспект функціонування лінгвокультурних реалій в англomовній художній літературі та їх відтворення українською мовою 68

приналежності героїв у художній літературі, цілком залежить від країни, до якої належить автор. Як було вже зазначено, британська і американська культури дуже відрізняються і цим пояснюється особливості та опис авторів соціокультурних характеристик героїв, цей аспект є дуже індивідуальним і відносним.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ III

У даному розділі було розглянуто практичну частину нашого дослідження. Було здійснено кількісний аналіз приналежності реалій американського та британського детективних повістей до тематичних груп. Діаграми показали, що найбільшу кількість займають географічні та побутові реалії в обох повістях. Побутові реалії в американських оповіданнях Реймонда Чандлера займають 44%, а у повісті «Пригоди Шерлока Холмса» А.К. Дойля 36%. Це пояснюється широкою розповсюдженістю побутових реалій у художніх творах. На географічні реалії припадає 31% і 41%, і визначається тим, що повісті належать до детективного жанру, адже як відомо автори таких оповідань використовують багато географічних реалій, що спричинено професією головних героїв. Найменше реалій у досліджуваних повістях припадають на освітні та релігійні по 2%, така цифра також є результатом того, що повісті є детективами.

З огляду на поділ реалій за структурним планом, найбільше використано реалій-полічленів (64% : 70%), а реалій-одночленів виявлено (36% : 30%). Така велика кількість реалій-полічленів пояснюється присутністю у повістях суспільно-політичних реалій, тобто назв організацій, законодавчих установ, освітніх і культурних закладів, топонімів, гідронімів та інших складових географічної групи реалій.

Аналіз використаних перекладацьких трансформацій показав, що найбільше застосовані це – транскрипція (38% : 35%) і калькування (31% : 29%). При перекладі детективних повістей ці трансформації є найбільш дієвими, адже одну з найбільших груп становлять географічні реалії, які вимагають саме такого способу перекладу. Найменше відсотків займає трансформаційний переклад (4% : 3%), це спричинено тим, що у більшості досліджувалися окремі мовні одиниці, а не цілі речення де такий спосіб перекладу широко застосований.

Дослідивши приналежність героїв повісті «Пригоди Шерлока Холмса» А.К. Дойля та збірника оповідань Реймонда Чандлера із соціокультурного аспекту, виявлено, що реалії, які найбільше відображають соціокультурну приналежність – це

побутові, культурні та суспільно-політичні. Вони допомогли виявити, що Шерлок Холмс постає представником вищого класу суспільства і є висококультурною людиною, а Філіп Марлоу – головний герой американських детективних розповідей належить до середнього прошарку у соціальному та культурному аспектах. Але, проаналізувавши соціокультурну приналежність можна сказати, що країни до яких належать британський і американський письменники, мають великі відмінності, у всіх сферах життя, що призводить до різного опису і бачення соціокультурної приналежності героїв.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У рамках сьогоденної глобалізації, та розширення кордонів з'являється необхідність подолання культурних бар'єрів, які ускладнюють порозуміння різних народів. Наразі існує безліч способів, які мають полегшити цей процес. Але, загальновідомим є той факт, що найглибшим відображенням культури народу, його ментальності та світогляду є мова. У свою чергу мова існує в усному та писемному вигляді. Для нас, найбільшу цінність становить писемна творчість, у даному випадку художня література. Саме в ній зберігається соціокультурна спадщина народу, яка знаходить своє відображення через певні мовні одиниці, які називаються реаліями.

У нашому дослідженні, в якості ілюстративного прикладу були взяті повісті британського письменника А.К. Дойля «Пригоди Шерлока Холмса» та збірник оповідань американського автора детективів Реймонда Чандлера. Перед власним дослідженням реалій, було розглянуто та проаналізовано посібники, монографії та статті таких вчених лінгвістів як Г.Д. Томахін, С. Влаховим та С. Флориним, Л.С. Бархударов, Р.П. Зорівчак, О.С. Ахманова, Є.М. Верещагіна та В.Г. Костомаров, Л.Н. Соболев і багато інших. Аналізуючи усі наявні варіанти визначення поняття реалія, можна вивести власне, реалії – специфічні, культурно насичені мовні одиниці, які позначають побутові, культурні, географічні, та суспільно-політичні особливості народу і не мають прямих відповідників при перекладі.

Для отримання повного уявлення про поняття реалій, було розглянуто класифікації і структуру реалій, і виявлено, що реалії поділяються на побутові, суспільно-політичні, географічні та культурні. Також зазначено соціокультурний аспект, оскільки існує великий пласт національно-культурної лексики до якої входять екзотизми, локалізми, терміни, варваризми, ксенізми та багато інших, виникає необхідність розмежування поняття реалії, що призводить до його звуження але не виключення. Було розглянуто британську та американську лінгвокультури і виявлено, що найбільші відмінності спричинені географічним положенням країн, історичним минулим, суспільно-політичним устроєм народу та релігійними особливостями.

Тема нашого диплома стосується художньої літератури, тому було доцільним розглянути особливості функціонування реалій у художній літературі, специфіку використання реалій у англomовній художній літературі, а також оглянуто перекладацькі трансформації, які використовують перекладачі для передачі слів-реалій. Для власного дослідження було відібрано 700 мовних одиниць із культурним компонентом, які представлені у додатках. Використовуючи класифікацію Г.Д. Томахіна ми розподілили реалії за тематичними групами і виявили, що найбільший відсоток в обох повістях займають побутові та географічні реалії, а найменший – освітні та релігійні. Насамперед це пояснюється тим, що у художній літературі детективного жанру зазвичай переважають саме такі реалії.

Аналізуючи перекладацькі трансформації використані при перекладі реалій, було виявлено, що найбільш застосованими є транскрипція та калькування, а найменш – трансформаційний переклад. Такий результат спричинено наявністю великої кількості географічних та суспільно-політичних реалій, які вимагають такий спосіб перекладу. Невеликий відсоток використання трансформаційного перекладу зумовлений тим, що досліджувалися слова та словосполучення, а не речення, де такий переклад є поширеним. За структурним планом реалії поділяються на одночлени та полічлени, у нашому дослідженні найбільше займають реалії-полічлени, це також характеризується переважаючою кількістю географічних і суспільно-політичних реалій, які зазвичай складаються із декількох слів.

Прослідкувавши реалії із аспекту соціокультурної приналежності героїв британської повісті та американських детективних оповідань, ми виявили, що Шерлок Холмс належить до вищого класу, а головний герой американського детективу Філіп Марлоу – до середнього, у соціальному та культурному аспектах. Ми дійшли висновку, що головним критерієм відмінності знову ж таки виступає ментальність та культура народу авторів, яку вони виражають у контексті оповідань через культурно насичені мовні одиниці. Тому особливості соціокультурної приналежності є індивідуальними для кожної країни.

Отже, порівнюючи реалії британської детективної повісті «Пригоди Шерлока Холмса» А.К. Дойля та збірника оповідань американського детектива Реймонда

Чандлера, можна сказати, що хоча за кількісними співвідношеннями вони майже однакові, але їх сутність дуже відрізняється. Мова, яку використовує А.К. Дойль є більш літературною, стриманою, аристокритичною, що передається таким ж реаліями, це і є тією особливістю, яка позначає британську культуру. Реалії, які були використані у розповідях Реймонда Чандлера характеризуються більшою розв'язністю, є досить політизованими, і відображають демократичну та кримінальну сторони побудови американського суспільства. Загалом, поняття реалій та їх переклад все ще потребують подальших досліджень, які б допомогли знайти найкращий варіант для їх передачі з мови-оригіналу на мову-переклад у художній літературі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абабілова Н. М. Відтворення реалій як перекладознавча проблема / Н. М. Абабілова. // Філологічні науки. – 2014. – 9-12 с.
2. Авдеєнко Т. Лінгвокультурологічні особливості англійських мовних реалій / Т. Авдеєнко. // Науковий журнал. №1. – 2014. – 9 с.
3. Антошкіна Л. Соціолінгвістика. Навчальний посібник / Л. Антошкіна, Г. Красовська. – Донецьк: ТОВ „Юго-ВостокЛтд”, 2007. – 360 с.
4. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. – Москва: Советская энциклопедия, 1966. – 608 с.
5. Бархударов Л. С. Язык и перевод / Л. С. Бархударов. – Москва: Международные отношения, 1975. – 240 с.
6. Болдырева Т. В. Социокультурная компетенция как связующее звено иноязычной коммуникативной и межкультурной компетенций в обучении иностранному языку / Т. В. Болдырева. // Вестник Бурятского государственного университета. – 2011. – 100-105 с.
7. Борисова Л. И. Американский английский: хороший английский или вульгарный сленг: Монография / Л. И. Борисова. – Коломна, 2001. – 403 с.
8. Бойко Я. В. Лінгвопрагматичні аспекти перекладу культурно маркованої лексики в англійських публіцистичних текстах / Я. В. Бойко. // Дніпропетровський ВНЗ “Національний гірничий університет”. – 7 с.
9. Бурдейна О. Р. Лінгвальні параметри ключового концепту британської лінгвокультури insularity/острівність / О. Р. Бурдейна. // Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. – 2017. – 24–27 с.
10. Валгина Н.С. Теория текста / Нина Сергеевна Валгина. – М.: Логос, 2003. – 280 с.
11. Верещагин Є. М. Лінгвокраїнознавча теорія слова / Є. М. Верещагин. – Москва: Рус. яз., 1980. – 320 с.

12. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание / А. Вежбицкая. – Москва: Русские словари, 1996. – 416 с.
13. Влахов С. Непереводимое в переводе / С. Влахов, С. Флорин. – Москва: Международные отношения, 1980. – 343 с.
14. Герцовська Н. О. Реалія як лінгвістичне явище / Н. О. Герцовська. // Мукачівський державний університет. – 7 с.
15. Данилюк Н. О. Лексика з національно-культурним змістом на початковому етапі вивчення української мови іноземцями / Н. О. Данилюк. – 186–193 с.
16. Дорошенко С. І. Вступ до мовознавства / С.І. Дорошенко, П.С. Дудик. – К.: Вища школа, 1974. – 295 с.
17. Єгорова О. І. Міфологія у фразеологічній рефлексії: проблеми кодування і декодування / О. І. Єгорова, Г. В. Серженко. // Філологічні трактати. – 2014. – 25-30 с.
18. Звегинцев В. А. Теоретико-лингвистические предпосылки гипотезы Сепира Уорфа / В. А. Звегинцев. // Новое в лингвистике. – Москва: Иностранной литературы, 1960. – 134 с.
19. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англомовних перекладів укр.прози) / Р. П. Зорівчак. – Львів: Вид-во при Львів. держ. ун-ті, 1989. – 108 с.
20. Ільчшин Н. М. Культурологічний підхід до вивчення іноземної мови / Н. М. Ільчшин. // Національний університет “Львівська політехніка”. – 2007. – С. 20–24.
21. Кирда-Омелян А. Г. Соціолінгвістичні реалії в мовленнєвому етикеті англійців: к. пед. н., доц. / А. Г. Кирда-Омелян, к. філол. н., проф./ О.О. Письменна. – 196-201 с.
22. Колесникова А. А. Культурные реалии и их лексико-семантическая составляющая как признак гипердетерминированности произведений детективного жанра / А. Колесникова А.. // Известия ВГПУ. – 2009. – 160-165 с.

23. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) / В. Н. Комиссаров. – Москва: Высш. шк., 1990. – 253 с.
24. Коршунова Е. С. Черты национального характера в английской литературе / Е. С. Коршунова // Культура как предмет междисциплинарных исследований: материалы II Международной научной конференции. Томск: Изд-во Томского гос. ун-та, 2010. – 420-425 с.
25. Левицкая Т. Р. Проблемы перевода / Т. Р. Левицкая, А. М. Фитерман. – Москва: Международные отношения, 1976. – 150 с.
26. Лотоцька О. Особливості перекладу мовних реалій як одиниць безеквівалентної лексики (на основі англомовних прозових творів О. Генрі) / О. Лотоцька. – 2012. – 72–74 с.
27. Лотман Ю. М. Структура художественного текста / Юрий Михайлович Лотман. – СПб.: «Искусство – СПб», 1998. – 285 с.
28. Малиновская С. М. Концептуальные основания этнокультурного образования / С. М. Малиновская. // Вестник Томского государственного педагогического университета. – 2009. – 59–63 с.
29. Медведєва С. О. Шляхи формування соціокультурних компетенцій / С. О. Медведєва. // ГДПІМ. – 2012. – 223–225 с.
30. Михайлов Н. Н. Теория художественного текста: учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. заведений / Николай Николаевич Михайлов. – М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 224 с.
31. Павловская А. В. Англия и англичане / А. В. Павловская. – Москва: Триада Москва, 2004. – 263 с.
32. Петришен О. Г. Поняття реалія як складова частина безеквівалентної лексики / О. Г. Петришен. – 2013. – 406–409 с.
33. Подорожна К. Ю. Місце реалій у системі безеквівалентної лексики / К. Ю. Подорожна. – 174–178 с.
34. Россельс В. М. Перевод и национальное своеобразие подлинника. В сборнике «Вопросы художественного перевода». / В. М. Россельс. – Москва: Советский писатель, 1955. – 169 с.

35. Рум Р. У. Великобритания : лингвострановедческий словарь / Р. У. Рум, Л. В. Колесников, Г. А. Пасечник, А. В. Петрова, Е. Ф. Рогов. – М. : Рус. яз., 1978. – 480 с.
36. Сергієнко В. Л. Лінгвокультурні концентри Pride і Nobility у британській мовній картині світу / В. Л. Сергієнко. // Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – 2016. – 20 с.
37. Соболев Л. Н. О переводе образа образом. В сборнике «Вопросы художественного перевода» / Л. Н. Соболев. – Москва: Советский писатель, 1955. – 290 с.
38. Степанов Г. В. Типология языковых состояний и ситуаций в странах романской речи / Г. В. Степанов. – Москва: Наука, 1976. – 224 с.
39. Суперанська А. В. Загальна теорія власних імен / А. В. Суперанська. – М. : Наука, 1978. – 160 с.
40. Томахин Г. Д. Реалии в языке и культуре / Г. Д. Томахин. // ИЯШ. – 1997. – 13–18 с.
41. Томахин Г. Д. Реалии-американизмы. Пособие по страноведению: Учеб. пособие для ин-тов и фак. иностр. яз. / Г. Д. Томахин. – Москва: Высш. шк., 1988. – 239 с.
42. Торговец Ю. І. Особливості функціонування суспільно-політичних реалій в текстах спе американської лінгвокультурної традиції: лексико-семантичний контекст / Ю. І. Торговец. – 11 с.
43. Тупиця О. Ю. Композиційна роль безеквівалентної лексики в поетичному тексті / О. Ю. Тупиця. // "Філологічні науки". – 2004. – 175–185 с.
44. Фененко Н.А. Функциональный потенциал реалий во французском тексте / Наталья Александровна Фененко // Вестник Воронежского государственного университета. – 2014. – Выпуск 12. – 151-172 с.
45. Чередниченко О. І. Про мову і переклад / О. І. Чередниченко. – Київ: Либідь, 2007. – 192 с.
46. Чередниченко І. О. Оказіональні відповідники і переклад на різних рівнях еквівалентності / І. О. Чередниченко. // ВІД. – 1981. – 72–77 с.

- 47.Чумак Н. А. Етнореалія серед інших видів національно-специфічної лексики (на матеріалі етнореалій галліцизмів у сучасному англomовному публіцистичному дискурсі) / Н. А. Чумак. // Філологічні трактати. – 2013. – 122 с.
- 48.Шарманова Н. М. Етнолінгвістика: навчальний посібник для студентів факультету української філології / Н. М. Шарманова. – Кривий Ріг: НПП Астерікс, 2015. – 192 с.
- 49.Шульженко М.Ю. Концепция риторики художественного текста / Марина Юрьевна Шульженко // Известия Российского государственного педагогического университета им. А.И. Герцена. – 2008. – Выпуск 69. – 329 с.
- 50.Mitford N. Noblesse Oblige / N. Mitford. – London: Hamish Hamilton, 1956. – 114 с.
- 51.Pocheptsov G. G. Language and Humour / G. G. Pocheptsov. – Kiev : Vyshcha Shkola Publishers, 1978. – 318 с.

Інтернет– джерела

- 52.Безеквівалентна лексика та прийоми її перекладу українською мовою [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://knowledge.allbest.ru/languages/2c0b65625b2ac78b5c43a88421316d36_0.html.
- 53.Козак Н. І. Способи перекладу реалій в творах Т.Капоте [Електронний ресурс] / Н. І. Козак – Режим доступу до ресурсу: http://www.rusnauka.com/13_EISN_2012/Philologia/6_109847.doc.htm.
- 54.Реферат Культурні реалії як відображення національних особливостей США [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ukrbukva.net/page,4,116865-Kul-turnye-realii-kak-otrazhenie-nacional-nyh-osobennosti-SShA.html>.
- 55.Лексичний склад американського і британського варіантів англійської мови [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://ua-referat.com>

56. Мова і культура [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://litmisto.org.ua/?p=15180>.
57. Молоканов П. Похожие, но разные.... (Сравнение национального характера британцев и американцев в процессе межкультурной коммуникации.) [Електронний ресурс] / П. Молоканов – Режим доступу до ресурсу: <https://nsportal.ru/ap/library/drugoe/2013/04/07/pokhozhie-no-raznye-sravnenie-natsionalnogo-kharaktera-britantsev-i>.
58. Особливості класифікації реалій та виявлення їх аксіологічного потенціалу [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://naub.ua.edu.ua/2015/особливості-класифікації-реалій-та-в-2/>.
59. Поняття реалії. Відтворення реалій у художньому перекладі [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://studfiles.net/preview/4512364/>.
60. Роль мови у процесі пізнання [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://studfiles.net/preview/5081249/page:4/>.
61. Серебрякова Ю. С. Реалії як засіб створення національного колориту в художньому тексті [Електронний ресурс] / Ю. С. Серебрякова – Режим доступу до ресурсу: <https://mydocx.ru/11-94336.html>.
62. Слова-реалії як засіб вираження історичного колориту в романі Л. Фейхтвангера «єврейка з тоledo» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://istoriya.in.ua/fakuletet-lingvistiki-ta-mijkuleturnoyi-komunikaciyi-kafedra-n.html>.

Ілюстративні джерела:

63. Конан Дойл. А. Пригоди Шерлока Холмса Том I / Дойл Артур Конан. – Київ: Веселка, 2010. – 345 с.
64. Конан Дойл. А. Пригоди Шерлока Холмса Том II / Дойл Артур Конан. – Київ: Веселка, 2010. – 280 с.
65. Конан Дойл. А. Пригоди Шерлока Холмса Том III / Дойл Артур Конан. – Київ: Веселка, 2010. – 314 с.

66. Конан Дойл. А. Пригоди Шерлока Холмса Том IV / Дойл Артур Конан. – Київ: Веселка, 2010. – 320 с.
67. Чандлер Р. Рассказы [Електронний ресурс] / Реймонд Чандлер – Режим доступу до ресурсу: <http://knijky.ru/books/rassказы-1>.
68. Conan Doyle A. The Complete Sherlock Holmes [Електронний ресурс] / Conan Doyle Arthur – [Режим доступу до ресурсу]: <https://sherlock-holm.es/stories/pdf/a4/1-sided/cano.pdf>.
69. The Collected Raymond Chandler [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://bookfrom.net/raymond-chandler/3922the_collected_raymond_chandler.html.
70. COLLECTED STORIES of RAYMOND CHANDLER [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://bookfrom.net/raymond-chandler/39237-collected_stories_everymans_library.html.

ДОДАТОК А

ТАБЛИЦЯ БАГАТОАСПЕКТНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛІНГВОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ (НА МАТЕРІАЛАХ ДЕТЕКТИВНОЇ ПОВІСТІ «ПРИГОДИ ШЕРЛОКА ХОЛМСА» А.К. ДОЙЛЯ ТА РОМАНАХ І ОПОВІДАНЬ РЕЙМОНДА ЧАНДЛЕРА)

Таблиця А 1

Приклади британських реалій (на матеріалі «Пригоди Шерлока Холмс» А.К. Дойль)

№	Реалія	Переклад реалії	Тематична приналежність реалій	Перекладацька трансформація	Поділ реалій за структурним планом
1.	Regent Street	Ріджент стріт	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
2.	Church of St. Monica	церкви Святої Моніки	Релігійна	Калькування	Реалія-полічлен
3.	Edgware Road	Еджуер-роуд	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
4.	Serpentine road	Серпентайн роуд	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
5.	Inner Temple	Іннер Темпл	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
6.	Draw the veil	Замовчувати	Побутова	Трансформаційна	Реалія-фразеологізм
7.	Lodging	Тимчасове помешкання	Побутова	Описова	Реалія-однoчлен
8.	Baker street	Бейкер-стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
9.	Daily press	Щоденна преса	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
10.	Arnsworth Castle	Арисвортський замок	Географічна	Калькування і транскрипція	Реалія-полічлен
11.	Chamber	Кімната	Побутова	Калькування	Реалія-однoчлен
12.	Vile weather	Погана погода	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен

13.	Slavey	Служниця	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
14.	Gineas	Гінея	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
15.	Boswell	Біограф	Культурна	Описовий	Реалія-одночлен
16.	Inch	Дюйм	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
17.	Feet	Фут	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
18.	Your majesty	Ваша величносте	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
19.	Langham	Готель Ленгхем	Побутова	Описовий і транслітерація	Реалія-одночлен
20.	Pence	Пенс	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
21.	Bonnet	Шляпка	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
22.	Cabman	Візник	Побутова	Наближений	Реалія-одночлен
23.	Clergyman	Священник	Релігійна	Калькування	Реалія-одночлен
24.	Sovereign	Соверен	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
25.	Ulster	Ольстер	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
26.	Charing Cross	Вокзал Чарінг Кросс	Побутова	Описова і транскрипція	Реалія-полічлен
27.	Albert chain	Годинникова ланцюжка	Побутова	Описова	Реалія-полічлен
28.	Freemasonry	Масонство	Релігійна	Калькування	Реалія-одночлен
29.	Pope's Court	Попс-корт	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
30.	Fleet Street	Фліт-стріт	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
31.	The Morning Chronicle	«Морнінг Кронікл»	Культурна	Транскрипція	Реалія-полічлен
32.	Coburg Square	Майдан Кобург	Географічна	Калькування і транскрипція	Реалія-полічлен
33.	Pound	Фунт	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
34.	Irish-setter	Ірландський сеттер	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
35.	Encyclopaedia Britannica	«Британська енциклопедія»	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
36.	Sir	Сер	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен

37.	St. Paul	Церка Святого Павла	Релігійна	Описовий і калькування	Реалія-полічлен
38.	King Edward Street	Кінг Едвард Стріт	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
39.	Saxe-Coburg Square	Сакс-Кобург-сквер	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
40.	St. James's Hall	Сент-Джеймс-хол	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
41.	Aldersgate	Олдерсгейт	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
42.	Strand	Стренд	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
43.	Black letter edition	Старі англійські книжки	Культурні	Описовий	Реалія-полічлен
44.	Scotland Yard	Скотленд Ярд	Суспільно-політична	Транскрипція	Реалія-полічлен
45.	Cornwall	Корнуел	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
46.	Farrington Street	Фарингтон стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
47.	your Highness	Ваша високосте	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
48.	Duchess	Герцогиня	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-одночлен
49.	Devonshire	Девоншир	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
50.	Tottenham Court Road	Тотенгхем Корт Роуд	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
51.	Leadenhall Street	Ліденхолл-стріт	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
52.	St. Saviour's	Церква святого Спасителя	Релігійна	Описовий і калькування	Реалія-полічлен
53.	King's Cross	Кінгс-Крос	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
54.	St. Pancras Hotel	Готель "Святий Панкрас"	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
55.	Westhouse & Marbank	Вестхаус і Марбенк	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен

56.	“Saturday’s Chronicle”	«Сетердейс Кронікл»	Культурна	Транслітерація	Реалія-полічлен
57.	Herefordshire paper	Херфордширська газета	Побутова і географічна	Калькування	Реалія-полічлен
58.	Paddington	Вокзал Паддингтон	Побутова	Описова і транскрипція	Реалія-одночлен
59.	Reading	Редінг	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
60.	Mile	Миля	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
61.	Yard	Ярд	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
62.	Swindon	Суіндон	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
63.	Hereford Arms	Готель «Хірфорд Армз»	Побутова	Описова і транскрипція	Реалія-полічлен
64.	Severn	Річка Северн	Географічна	Описова і транскрипція	Реалія-одночлен
65.	Waistcoat	Жилет	Побутова	Наближений	Реалія-одночлен
66.	Billycock	Котелок	Побутова	Описова	Реалія-одночлен
67.	Stroud Valley	Страудська долина	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
68.	Goodge Street	Годж стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
69.	Countess	Графиня	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-одночлен
70.	The Times	«Таймс»	Культурна	Транскрипція	Реалія-одночлен
71.	Assizes	Суд присяжних	Суспільно-політична	Описова	Реалія-одночлен
72.	Evening paper	Вечірня газета	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
73.	Hotel Cosmopolitan	Готель «Космополітен»	Побутова	Калькування, транслітерація	Реалія-полічлен
74.	“Globe”	«Глоб»	Культурна	Транскрипція	Реалія-одночлен
75.	“Star”	«Стар»	Культурна	Транслітерація	Реалія-одночлен
76.	“Pall Mall”	«Пел-Мел»	Культурна	Транскрипція	Реалія-полічлен

77.	“St. James’s”	«Сент-Джеймс газет»	Культурна	Описова, транскрипція	Реалія-полічлен
78.	“Evening News”	«Івнінг ньюс»	Культурна	Транслітерація	Реалія-полічлен
79.	“Standard”	«Стендард»	Культурна	Транслітерація	Реалія-одночлен
80.	“Echo”	«Екоу»	Культурна	Транскрипція	Реалія-одночлен
81.	Scotch bonnet	Шотландська шапочка	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
82.	Shilling	Шилінг	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
83.	Covent Garden	Ковент Гарден	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
84.	Covent Garden Market	Ковентгарденський ринок	Побутова, географічна	Калькування, транскрипція	Реалія-полічлен
85.	Her Ladyship	Її ясновельможності	Побутова	Наближена	Реалія-полічлен
86.	Dandy	Денді	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
87.	Hurlstone	Херлстон	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
88.	Footmen	Лакей	Побутова	Наближений	Реалія-одночлен
89.	County	Графство	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-одночлен
90.	Avenue	Авеню	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
91.	Cavalier	Рояліст	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-одночлен
92.	Waterloo	Міст Ватерлоо	Географічна	Описова, транскрипція	Реалія-одночлен
93.	Regency	Регентство	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-одночлен
94.	Acre	Акр	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
95.	Police court	Полицейський суд	Суспільно-політичні	Калькування	Реалія-полічлен
96.	Coroner	Коронер	Суспільно-політична	Транскрипція	Реалія-одночлен
97.	Top hat	Циліндр	Побутова	Наближений	Реалія-полічлен

98.	Inn	Заїзд	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
99.	Doctors commons	Юристи	Суспільно-політична	Наближений	Реалія-полічлен
100.	Charing Cross	Чарінг Кросс	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
101.	Constabulary	Полицейська управа	Суспільно-політична	Описова	Реалія-одночлен
102.	Godspeed	С Богом	Побутова	Трансформаційна	Реалія-одночлен
103.	Constable	Констебель	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-одночлен
104.	Green shoots	Зелені пагони	Географічна	Калькування, наближений	Реалія-полічлен
105.	Hedges	Живопліт	Географічна	Наближений	Реалія-одночлен
106.	“Marx and Co”	«Маркс і компанія»	Побутова	Описова, транслітерація	Реалія-полічлен
107.	Maidservant	Служниця	Побутова	Наближений	Реалія-одночлен
108.	Charing Cross Station	Вокзал Чарінг Кросс	Географічна	Калькування, транслітерація	Реалія-полічлен
109.	Penang lawyer	Вагомі докази	Суспільно-політична	Трансформаційна	Реалія-полічлен
110.	Devonshire	Девоншир	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
111.	Moorlands	Болотиста місцевість	Географічна	Калькування	Реалія-одночлен
112.	Froakcoat	Сурдуг	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
113.	Michaelmas	Михайлів день	Релігійна	Описова, калькування	Реалія-одночлен
114.	Devon County Chronicle	Девонширськ ої хроніки	Культурна, географічна	Наближений	Реалія-полічлен
115.	Shipley’s Yard	Шіплі-Ярд	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
116.	tweed-suit	Твідовий костюм	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
117.	Cab	Кеб	Побутова	Транслітерація	Реалія-одночлен

118.	Firm of Holder & Stevenson	Банкірський будинок «Холдер и Стивенсон»	Побутова	Наближений, транскрипція	Реалія-полічлен
119.	Clerk	Клерк	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
120.	Streatham	Стрітем	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
121.	Drawingroom	Вітальня	Побутова	Наближена	Реалія-одночлен
122.	Will-o'-the-wisp	Оманлива надія	Побутова	Трансформаційна	Реалія- - фразеологізм
123.	“Bar of Gold”	«Золотий сомородок»	Побутова	Трансформаційна	Реалія-полічлен
124.	Upper Swandam Lane	Аппер-Свондам-Лейн	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
125.	Paul's Wharf	Корабельня Святого Павла	Побутова	Трансформаційна	Реалія-полічлен
126.	The Cedars	Готель «Кедри»	Побутова	Описова, калькування	Реалія-одночлен
127.	Cannon Street	Кенон-стрит	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
128.	Capital and Counties Bank	Столичний банк	Побутова	Трансформаційна	Реалія-полічлен
129.	Your Grace	Ваша вельможност е	Суспільно-політична	Наближений	Реалія-полічлен
130.	Aberdeen Shipping Company	Абердінське пароплавство	Побутова	Калькування, наближений	Реалія-полічлен
131.	Fresno Street	Фресно-стрит	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
132.	Lascar	Матрос	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
133.	Pennies	Пені	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
134.	Middlesex	Мідлсекс	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
135.	Gravesend postmark	Поштовий штампель Грейвсенда	Побутова, географічна	Транскрипція, калькування	Реалія-полічлен
136.	Gladstone bag	Саквояж	Побутова	Наближений	Реалія-полічлен

137.	Waterloo Bridge Road	Міст Ватерлоо	Географічна	Калькування, транскрипція	Реалія-полічлен
138.	Copper	Мідяки	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
139.	the Thames	Темза	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
140.	Tankerville Club	Тенкervільський клуб	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
141.	Horsham	Горшем	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
142.	Albert Dock	Альбертські доки	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
143.	Upper Norwood	Аппер-Норвуд	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
144.	Lyceum Theatre	театр «Ліцей»	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
145.	Vincent Square	Площа Вінсент	Географічна	Калькування, транскрипція	Реалія-полічлен
146.	Vauxhall Bridge Road	Воксхолл-Бридж-Роуд	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
147.	Wordsworth Road	Вордсворт-Роуд	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
148.	Priory Road	Прайорі-Роуд	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
149.	Lark Hall Lane	Ларкхолл-Лейн	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
150.	Stockwell Place	Стоквел-Плейс	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
151.	Cold Harbor Lane	Колд-Гарбор-Лейн	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
152.	Reuter's despatch	Агентство Рейтер	Культурна	Транскрипція, наближений	Реалія-полічлен
153.	London University	Лондонський університет	Освітня	Калькування	Реалія-полічлен
154.	King's College Hospital	Лікарня Королівського коледжу	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
155.	Worthingdon bank	Вортінгдонський банк	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен

156.	British Medical Journal	«Британський медичний часопис»	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
157.	Cockneys	Кокні	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
158.	Draper's Gardens	Дрейпер-Гарден	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
159.	Midlands	Центральні графства Англії	Географічна	Описова	Реалія-одночлен
160.	Sterling	Фунти стерлінгів	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
161.	Honourable	Поважний	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
162.	Earl	Граф	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-одночлен
163.	Park Lane	вулиця Парк-лейн	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
164.	Hyde Park	Гайд парк	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
165.	Daily gazette	Дейлі Газет	Культурна	Транскрипція	Реалія-полічлен
166.	British Museum	Британський музей	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
167.	Bloodhounds	Англійський гончак	Побутова	Наближена	Реалія-одночлен
168.	Cook's local office	Контора агентства Кука	Побутова	Транскрипція, наближена	Реалія-полічлен
169.	Westminster Bridge	Вестмінстерський міст	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
170.	Brixton Workhouse Infirmary	Брикстонський притулок	Побутова	Наближена	Реалія-полічлен
171.	Bradshaw	Довідник Бредшоу	Культурна, освітня	Описова, транслітерація	Реалія-одночлен
172.	Whitaker's Almanac	«Щорічник Вайтекера»	Культурна, освітня	Калькування, транслітерація	Реалія-полічлен
173.	Victoria	Вокзал Вікторія	Побутова	Описова, транскрипція	Реалія-одночлен
174.	Jonathan Wild	Джонатан Вайлд	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен

175.	Squire	Сквайр	Суспільно-політична	Транскрипція	Реалія-одночлен
176.	Red King	Король Яков	Суспільно-політична	Описова	Реалія-полічлен
177.	Westville Arms	Вествільський герб	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
178.	Rudge Whitworth	Велосипед марки «Радж-Вітврс»	Побутова	Описова, транскрипція	Реалія-полічлен
179.	Tunbridge Wells	Танбрідж-Вельс	Географічна	Траснкрипція	Реалія-полічлен
180.	Eagle Commercial	Комерційний готель «Орел»	Побутова	Описова, калькування	Реалія-полічлен
181.	Manor House of Birlstone	Берлстонський замок	Географічна	Наближена	Реалія-полічлен
182.	Vermisa Valley	Вермиська долина	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
183.	Trinity College	Коледж Святої Трійці	Освітня	Калькування	Реалія-полічлен
184.	Bentley's hotel	Готель "Бентлі"	Побутова	Калькування, транслітерація	Реалія-полічлен
185.	Bayswater	Бейсуотер	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
186.	Tenner	Десять фунтів	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
187.	Gray's Inn Road	Грейс-Інн-Роуд	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
188.	Draghound	Мисливських собака	Побутова	Наближена	Реалія-одночлен
189.	John o' Groat's	Джон-О'Гротс	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
190.	Cam	Кем	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
191.	Brougham	Карета	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
192.	Trumpington	Трампінгтон	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
193.	Lord Lieutenant	Голова суду	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
194.	Eton jacket	Ітонський жакет	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен

195.	Lower Gill Moor	Велика болотиста долина Лoвер-Джилмур	Географічна	Описова, транслітерація	Реалія-полічлен
196.	Chesterfield high road	Честерфілдське шосе	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
197.	Cricket-cap	Спортивний кашкет	Побутова	Набдижена	Реалія-полічлен
200.	Grosvenor Square	Площа Гросвенер	Географічна	Калькування, транслітерація	Реалія-полічлен
201.	Morning Post	«Морнінг Пост»	Культурна	Транслітерація	Реалія-полічлен
202.	British peeress	Титул пера	Суспільно-політична	Описова	Реалія-полічлен
203.	Albert Hall	Альберт-Холл	Культурна	Транскрипція	Реалія-полічлен
204.	Crockford	Довідник Крокфорда	Культурна	Описова, транслітерація	Реалія-однoчлен
205.	Railway Arms	Залізничний готель	Побутова	Наближений	Реалія-полічлен
206.	Bi-weekly North Surrey Observer	Двотижневник "Норт-Суррей Обсервер"	Культурна	Калькування, транслітерація	Реалія-полічлен
207.	St. Bridget's Hospital	Лікарня Святої Бріджит	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
208.	Downing Street	Даунінг стрит	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
209.	Oxford Street	Оксфорд стрит	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
210.	Piccadilly Circus	Площа Пікаділлі	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
211.	Five oaks	Файв Оакс	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
212.	Delamere Forest	Деламер Форест	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
213.	Soho	Сохо	Географічна	Транслітерація	Реалія-однoчлен

214.	Trafalgar Square	Трафалгар сквер	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
215.	Fosse Way	Фос Вей	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
216.	Icknield Way	Ікнілд Вей	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
217.	London Wall	Лондонська Стіна	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
218.	Eccleston Bridge	Міст Екслестон	Географічна	Калькування, транскрипція	Реалія-полічлен
219.	Old Deer Park	Парк Олд Дір	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
220.	Irish stew	Ірландське рагу	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
221.	Royal Courts of Justice	Королівський суд	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
222.	Barnet	Футбольний клуб «Барнет»	Побутова	Описова, транскрипція	Реалія-однoчлен
223.	Queen Charlotte's and Chelsea Hospital	Лікарня Королеви Шарлоти і Челсі	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
224.	Queen Mary University of London	Лондонський університет королеви Марії	Освітня	Калькування	Реалія-полічлен
225.	Victoria and Albert Museum	Музей Вікторії і Альберта	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
226.	Stamford Bridge	Стадіон Стемфорд Брідж	Побутова	Описова, транскрипція	Реалія-полічлен
227.	Royal Opera House	Королівський оперний театр	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
228.	Lord	Лорд	Суспільно-політична	Транскрипція	Реалія-однoчлен
229.	Dressing-gown	Халат	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен

230.	Chamber	Кімната	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
231.	Charles Street	Чарльз-стріт	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
232.	Hansom	Кеб	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
233.	Foreign Office	Міністерство закордонних справ	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
234.	Banking firm of Holder & Stevenson,	Банкірський дом "Голдер і Стівенсон"	Побутова	Калькування, транскрипція	Реалія-полічлен
235.	Clapham Junction	Клепхемський роз'їзд	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
236.	Bus	Омнібус	Географічна	Наближена	Реалія-одночлен
237.	Whitehall	Вайтхол	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
238.	Underground	Метрополітен	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
239.	Lumber-room	Чулан	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
240.	Diogenes Club	Клуб «Діоген»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
241.	Regent's Circus	Площа Риджент	Географічна	Калькування, транскрипція	Реалія-полічлен
242.	Royal Artillery	Королівська артилерія	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
243.	Shaftesbury Avenue	Шефтсбері-авеню	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
244.	Wandsworth Common	Вондсворт-Коммон	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
245.	London Bridge	Лондонський міст	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
246.	Beckenham	Бекенгем	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
247.	English charters	Англійські грамоти	Культурна	Наближена	Реалія-полічлен
248.	College of St. Luke's.	Коледж Святого Луки	Освітня	Калькування	Реалія-полічлен
249.	Fortescue Scholarship	Стипендія Фортеск'ю	Освітня	Калькування, транслітерація	Реалія-полічлен

250.	Rugby	Регбі	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
251.	Cricket	Крикет	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
252.	Claridge's Hotel	«Готель "Кларідж»	Побутова	Калькування, транскрипція	Реалія-полічлен
253.	Wimbledon	Вімблдон	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
254.	Lewisham	Луішем	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
255.	Woodhouse	Вудхаус	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
256.	Haymarket Theater	Королівський театр Хеймаркет	Культурна	Описова, транслітерація	Реалія-полічлен
257.	Blackheath Station	Станція Блекхіз	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
258.	Jockey	Жокей	Побутова	Транслітерація	Реалія-одночлен
259.	London Bridge	Лондонський міст	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
260.	Blue Anchor	Блу Енкор	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
261.	Little Purlington	Літл Парлінгтон	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
262.	Frinton	Фрінтон	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
263.	Liverpool street	Ліверпуль стрит	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
264.	Weiss&Co.	Вайс і компанія	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
265.	Bull Ring	Торгівельний центр Бул Рінг	Побутова	Описова, Транслітерація	Реалія-полічлен
266.	North Surrey Observer	«Норз Суррей Обзервер»	Культурна	Транслітерація	Реалія-полічлен
267.	Lady	Леді	Побутова	Транслітерація	Реалія-одночлен
268.	Mis	Міс	Побутова	Транслітерація	Реалія-одночлен
269.	Mister	Містер	Побутова	Транслітерація	Реалія-одночлен
270.	Duke of Lomond	Герцог	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
271.	Lord	Лорд	Суспільно-політична	Транскрипція	Реалія-одночлен
272.	Mackintosh	Пальто	Побутова	Описова	Реалія-одночлен
273.	Poldhu Bay	Гавань Полду	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен

274.	Mounts Bay	Маунтс бей	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
275.	Jew's harp	Варган	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
276.	Helston	Хелстон	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
277.	St. Ives	Сент Айвз	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
278.	Plymouth	Плімут	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
279.	Diogenes Club	Клуб «Діаген»	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
280.	Woolwich Arsenal	Вулвіч Арсенал	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
281.	Aldgate Station	Станція Олдгейт	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
282.	Capital and Countess Bank	Центральний банк	Побутова	Трансформаційний	Реалія-полічлен
283.	Caulfield gardens	Колфілд Гарден	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
284.	Great George Street	Грейт Джордж Стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
285.	Campden Mansions	Кемпден Меншон	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
286.	Gloucester Road	Глостер Роуд	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
287.	Daily Telegraph	Дейлі Телеграф	Культурна	Транскрипція	Реалія-полічлен
288.	Hotel Dulong	Готель Дюлонг	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
289.	Queen Anne Street	Квін Анна Стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
290.	Holborn Bar	Бар Холборн	Побутова	Транслітерація	Реалія-полічлен
291.	Harrow Weald	Харроу Уелд	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
292.	St. James Street club	Клуб Сент Джеймс	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
293.	Grosvenor Square	Сквер Гросвенор	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
294.	Gentleman	Джентельмен	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен

295.	Carlton club	Клуб Карлтон	Побутова	Транслітерація	Реалія-полічлен
296.	Baron	Барон	Суспільно-політична	Транслітерація	Реалія-одночлен
297.	Vernon Lodge	Вернон Лодж	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
298.	Kingston	Кінгстон	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
299.	Parkhurst	Церемоніальне графство Паркхерст	Географічна	Описова, Транслітерація	Реалія-одночлен
300.	Grand Hotel	Гранд Готель	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
301.	Café Royal	Кафе Рояль	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
302.	St. James Square	Площа Сент Джеймс	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
303.	Half Moon Street	Хаф Мун стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
304.	Packet Company	Пароплавна компанія Пакет	Побутова	Описова, Транскрипція	Реалія-полічлен
305.	Bishop	Єпископ	Релігійна	Калькування	Реалія-одночлен
306.	Wessex Cup	Змагання у Вессексі	Побутова	Наближений, Транслітерація	Реалія-полічлен
307.	Tavistock	Місто Тавісток	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
308.	Inspector	Інспектор	Суспільно-політична	Транскрипція	Реалія-одночлен
309.	Clapham Junction	Станція Клепхем	Географічна	Наближений, транслітерація	Реалія-полічлен
310.	Maynooth	Мейнут	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
311.	Carstairs	Поселення Карстейрс	Географічна	Описова, транслітерація	Реалія-одночлен
312.	Kensington	Кенсінгтон	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
313.	Camden House	Видавничий дім Камден	Кульурна	Описова, Транслітерація	Реалія-полічлен
314.	Opera hat	Шапокляк	Побутова	Наближений	Реалія-полічлен
315.	Bagatelle Card Club	Карточний клуб	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
316.	Eccleston Bridge	Еклестон Брідж	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен

317.	Brooksby Street	Бруксбі стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
318.	Finsbury Square	Площа Фінсбурі	Географічна	Калькування, Транскрипція	Реалія-полічлен
319.	Tuxbury Old Park	Таксбурі олд парк	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
320.	Glasshouse Alley	Алея Гласхаус	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
321.	Hatton Wall	Хатон Вол	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
322.	Outer Circle	Аутер Сьоркл	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
323.	Royal Academy of music	Королівська академія музики	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
324.	Victoria Tower	Вежа Вікторії	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
325.	Royal Arsenal	Королівський Арсенал	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
326.	St. James Theatre	Театр Сент Джеймс	Культурна	Калькування, транскрипція	Реалія-полічлен
327.	Royal Artillery Barracks	Казарми королівської артилерії	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
328.	Russell Square	Расел Сквер	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
329.	Royal Armouries Museum	Музей королівських збройових установок	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
330.	The Royal college of nursing	Королівський коледж сестринської справи	Освітня	Калькування	Реалія-полічлен
331.	The Crystal Palace	Кришталевий Палац	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
332.	Green Park	Грін парк	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
332.	Rose garden	Роуз гарден	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
334.	Abbey School	Ебі скул	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
335.	Buckingham Palace	Букінгемський палац	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен

336.	Barnet	Барнет	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
337.	London South Bank University	Лондонський університет Саут Бенк	Освітня	Калькування, транскрипція	Реалія-полічлен
338.	Pulteney Bridge	Міст Палтні	Географічна	Транскрипція, калькування	Реалія-полічлен
339.	The Lancet	Журнал Лансет	Культурна	Описова, Транслітерація	Реалія-одночлен
340.	Ounce	Унція	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
341.	Norbury	Норбері	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
342.	Charlinton	Чарлінгтон	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
343.	Imperial Theatre	Театр «Імперіал»	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
344.	Chiltern Grange	Чилтерн-Грейндж	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
345.	Crooksbury Hill	Пагорб Круксбері	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
346.	Midland Electrical Company	Мідлендські й Електричній компанії	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
347.	Tudor chimneys	Будинок у тюдорівському стилі	Побутова	Описова	Реалія-полічлен
348.	Fulworth	Бухта Фулворт	Географічна	Описова, транскрипція	Реалія-одночлен
349.	Yard	Ярд	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
350.	Burberry	Пальто	Побутова	Описова	Реалія-одночлен
351.	“Out of Doors”, by observer, J. G. Wood	«На суходолі й на морі» спостерігач природи Дж. Дж. Вуда	Культурна	Трансформаційна, калькування, транскрипція	Реалія-полічлен
352.	Half-crowns	Півкрон	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен

353.	Lower Burke Street	Ловер-Берк-стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
354.	Bentinck Street	Бентнік стрит	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
355.	Welbeck Street	Велбек стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
356.	Marylebone Lane	Мерілебоун-лейн	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
357.	Vere Street	Вір стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
358.	Lowther Arcade	Лоусерський пасаж	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
359.	Mortimer Street	Мортімер стрит	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
360.	Canterbury	Кентербері	Географічна	Транскрипція	Реалія-однoчлен
361.	Kentish woods	Кентські ліси	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
362.	De Quincey	Книга Де-Квінсі	Культурна	Описова, Транскрипція	Реалія-однoчлен
363.	Donnithorpe	Доніторп	Географічна	Транскрипція	Реалія-однoчлен
364.	J.P.	Мировий суддя	Суспільно-політична	Описова	Реалія-однoчлен
365.	Broads	Броадс	Географічна	Транслітерація	Реалія-однoчлен
366.	Norfolk	Норфолк	Географічна	Транслітерація	Реалія-однoчлен
367.	Fordingbridge post-mark	Фордингемський штемпель	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен

Таблиця А 2

Приклади американських реалій (Романи та оповідання Реймонда Чандлера)

№	Реалія	Переклад реалії	Тематична приналежність реалій	Перекладацька трансформація	Поділ реалій за структурним планом
368.	Mansion House Hotel	Готель «Меншн-Хаус»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
369.	Leavenworth	Лівенворт	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
370.	Grand	Долари	Побутова	Наближений	Реалія-одночлен
371.	B.C.	Британська Колумбія	Географічна	Описова	Реалія-полічлен
372.	White shellac	Дешеве віскі	Побутова	Трансформаційна	Реалія-фразеологізм
373.	Olympia	Олімпія	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
374.	Gray Lake	Сіре озеро	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
375.	Brooklyn Scotch	Віскі «Бруклін скотч»	Побутова	Описова, транскрипція	Реалія-полічлен
376.	Camel	«Кемел»	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
377.	The Reliance Indemnity Company	Контора страхової фірми «Релайєнс»	Побутова	Калькування, транскрипція	Реалія-полічлен
378.	Graas Building	Будинок "Грас-Білдінг"	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
379.	Dollars	Долари	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
380.	Quorn Building	Кворн-Білдінг	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
381.	Spring Street	Спрінг-стріт	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
382.	Police Headquarters	Поліцейський штаб	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
383.	The Snoqualmie Hotel	Готель «Сноквелм»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен

384.	Capitol Way	Вулиця Кепітелвей	Географічна	Описова, Транскрипція	Реалія-полічлен
385.	Mackinaw	Шерстяне покривало	Побутова	Описова	Реалія-одночлен
386.	Tumwater	Тамуотер	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
387.	Pool	Більярд	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
388.	Cream of Dixie Straight Rye Whiskey	Найкраще житнє віскі «Діксі»	Побутова	Трансформаційна, Транскрипція	Реалія-полічлен
389.	Nickel	П'ятицентовика	Побутова	Описова	Реалія-одночлен
390.	Scotch	Житній віскі	Побутова	Описова	Реалія-одночлен
391.	Westport	Вестпорт	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
392.	Smith & Wesson	«Сміт і Вессон»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
393.	Colt	Кольт	Побутова	Транслітерація	Реалія-одночлен
394.	Mile	Миля	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
395.	Ham and eggs	Ясчня з шинкою	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
396.	singing "Chloe"	Співали «Хлою»	Культурна	Транскрипція	Реалія-полічлен
397.	Town marshal	Дільничний полісмен	Суспільно-політична	Наближена	Реалія-полічлен
398.	Ford roadster	Спортивний «форд»	Побутова	Описова, транслітерація	Реалія-полічлен
399.	Central Avenue	Центральна авеню	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
400.	Block	Квартал	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
401.	Great Bend bank	Великий Бенд-банк	Побутова	Калькування, Транскрипція	Реалія-полічлен
402.	Police	Поліція	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-одночлен
403.	Pint	Пінта	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен

404.	Bourbon	Бурбон	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
405.	West 54th Place	П'ятдесят четвертій Західній авеню	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
406.	Montemar Vista	Монтемар-Віста	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
407.	Bay City	Бей-Сіті	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
408.	Purissima Canyon	Пуріссіма-Каньйон	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
409.	Belvedere Beach Club	Клуб «Бельведер»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
410.	St. Swithin's Day	День Святого Суїзина	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
411.	Beverly Hills	Біверлі-Хілс	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
412.	the Chronicle	«Кронікл»	Культурна	Транскрипція	Реалія-одночлен
413.	Stillwood Heights	Стілвуд-Хейтс	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
414.	Cahuenga Building	Кагуена-білдінг	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
415.	Aster Drive	Астер-Драйв	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
416.	Haig and Haig	Віскі «Хейг і Хей»	Побутова	Описова, Транслітерація	Реалія-полічлен
417.	Chrysler Building	Крайслер-білдінг	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
418.	Hotel Indio	Готель «Індіо»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
419.	Senator	Сенатор	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-одночлен
420.	Super Match	«супер матч» — автоматичний кольт 38-го калібру	Побутова	Описова, Транскрипція	Реалія-полічлен
421.	Sunset	Бульвар Сан-Сет	Географічна	Описова, Транскрипція	Реалія-одночлен

422.	Purple Gang	Мафія «Пурпурова банда»	Побутова	Калькування	Реалія- полічлен
423.	Hessian boots	Гессенські черевики	Побутова	Калькування	Реалія- полічлен
424.	County	Округ	Суспільно- політична	Калькування	Реалія- одночлен
425.	Golden Gate bridge	Затока Золоті Ворота	Географічна	Калькування	Реалія- полічлен
426.	Sunny Southland	Сонячна Південна Долина	Географічна	Наближена	Реалія- полічлен
427.	Twenty-fifth Street	Двадцять п'ята вулиця	Географічна	Калькування	Реалія- полічлен
428.	Capitol Hill	Капітоль-Хіл	Суспільно- політична	Транслітерація	Реалія- полічлен
429.	Beer joint	Пивна	Побутова	Наближена	Реалія- полічлен
430.	FBI	ФБР	Суспільно- політична	Калькування	Реалія- полічлен
431.	Crestline	Крест-лайн	Географічна	Транскрипція	Реалія- одночлен
432.	Sheriff	Шериф	Суспільно- політична	Калькування	Реалія- одночлен
433.	Royal Crown	Віскі Роял Краун	Побутова	Описова, Транскрипція	Реалія- полічлен
434.	Stairway to the Stars	Пісня «Сходи до зірок»	Культурна	Описова, Калькування	Реалія- полічлен
435.	Chrysler roadster	Крайслер	Побутова	Транскрипція	Реалія- полічлен
436.	Pepper Canyon	Пеппер-кенйон	Географічна	Транслітерація	Реалія- полічлен
437.	Lucerne Avenue	Люцерн-авеню	Географічна	Транскрипція	Реалія- полічлен
438.	Grog	Грог	Побутова	Транслітерація	Реалія- одночлен
439.	County Building	Будинок окружної управи.	Суспільно- політична	Описова	Реалія- полічлен
440.	Garfield	Проспект Гарфілд	Географічна	Описова, Транскрипція	Реалія- одночлен

441.	Randall Place	Рендалл-плейс	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
442.	Gambling	Рулетка	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
443.	Dardanella Club	Клуб «Дарданелла»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
444.	Mulholland Drive	Малголленд-драйв	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
445.	Reform School	Колонія для неповнолітніх.	Побутова	Описова	Реалія-полічлен
446.	Lone Pine	Лон Пайн	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
447.	Tahoe	Тахо	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
448.	The Girard National Bank	Джирардський національний банк	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
449.	Huron River	Річка Гурон	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
450.	Memorial Coliseum	Меморіальний Колизей	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
451.	The High Bridge	Міст Хайбридж	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
452.	California-Security Bank	Каліфорнійський Банк	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
453.	Central Homicide Bureau	Центральне бюро	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
454.	Brasher Doubloon	Дублон брашера	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
455.	Belfont Building	Белфонт Білдінг	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
456.	Cahuenga Building	Кахуенга Білдінг	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
457.	Reporter on the Chronicle	Репортер уголовної хроніки в «Кронікл».	Культурна	Описова, Транскрипція	Реалія-полічлен
458.	Sandwich	Сендвіч	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен

459.	Coca cola	Кока-кола	Побутова	Транслітерація	Реалія-полічлен
460.	Stillwood Crescent Drive	Шоссе Стилвуд-Кресцент	Географічна	Транскрипція, описова	Реалія-полічлен
461.	Bel-Air Country Club golf	Поле для гри в гольф клубу «Бел-Эйр»	Побутова	Трансформаційна, Транслітерація	Реалія-полічлен
462.	Cadillac	Кадилак	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
463.	Hotel Metropole	Готель Метрополь	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
464.	Senger Building	Сенджер Білдинг	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
465.	Florence Apartments	Флоренс-Апартментс	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
466.	Bunker Hill	Банкер Хілл	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
467.	Saturday Evening Post	Суботній Івнінг Пост	Культурна	Калькування, Транскрипція	Реалія-полічлен
468.	The Dodgers	Бейсбольна команда	Побутова	Описова	Реалія-одночлен
469.	Reliance Indemnity Company	Страхова компанія	Побутова	Наближена	Реалія-полічлен
470.	Bottle of Old Taylor	Бутилка «Олд Тэйлор»	Побутова	Транслітерація	Реалія-полічлен
471.	Dime	10 центів	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
472.	the New Republic	«Нью-Репаблік».	Культурна	Транскрипція	Реалія-полічлен
473.	Single Action Frontier Colt	Кольт 44 колібру одинарної дії	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
474.	Bottle of Four Roses	Бутилка віскі	Побутова	Наближена	Реалія-полічлен
475.	Mercury	Меркурій машина	Побутова	Описова, Транскрипція	Реалія-одночлен
476.	Toberman Street	Тоberman стрит	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
477.	Wichita	Вічіта	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен

478.	Nurses' Registry	Служба медичних сестер	Побутова	Наближена	Реалія-полічлен
479.	Hill	Холм	Географічна	Калькування	Реалія-одночлен
480.	Benson and Hedges	Цигарки «Бенсон энд Хеджес»	Побутова	Описова, Транскрипція	Реалія-полічлен
481.	Martha Washington	Косметичні вироби	Побутова	Трансформаційна	Реалія-полічлен
482.	Robert Burns	Цигарки	Побутова	Трансформаційна	Реалія-полічлен
483.	Watergate	Уотергейт	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
484.	Wigwam	Вігвам	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
485.	Town house	Міська в'язниця	Побутова	Трансформаційна	Реалія-полічлен
486.	Ranch	Ранчо	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
487.	Trailer	Трейлер	Побутова	Транслітерація	Реалія-одночлен
488.	Moccasins	Мокасини	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
489.	Levis	джинси	Побутова	Описова	Реалія-одночлен
490.	frank and roll	Булочка	Побутова	Наближена	Реалія-полічлен
491.	Libby's tomato soup	Томатний соус Ліббі	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
492.	Hershey bars	Шоколад	Побутова	Наближена	Реалія-полічлен
493.	Martini	Мартіні	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
494.	Motel	Мотель	Побутова	Транслітерація	Реалія-одночлен
495.	Western Union	Вестерн Юніон	Побутова	Транслітерація	Реалія-полічлен
496.	World Series	Чемпіонат по бейсболу	Побутова	Трансформаційна	Реалія-полічлен
497.	Thanksgiving Day	День Подяки	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен

498.	Gallon	Галон	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
499.	Barrel	Барель	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
500.	Congress	Конгрес	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-одночлен
501.	The Supreme Court	Верховний Суд	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
502.	Cloakroom	Кімната для відпочинку конгресменів	Суспільно-політична	Описова	Реалія-одночлен
503.	Select committee	Спеціальна комісія	Суспільно-політична	Наближена	Реалія-полічлен
504.	Mormon	Мормон	Релігійна	Транскрипція	Реалія-одночлен
505.	The Yellowhammer State	Штат Алобама	Географічна	Трансформаційна	Реалія-полічлен
506.	Honker	Канадський гусь	Географічна	Описова	Реалія-одночлен
507.	Racoon	Єнот	Географічна	Калькування	Реалія-одночлен
508.	Coyote	Койот	Географічна	Калькування	Реалія-одночлен
509.	Prairie	Прерія	Географічна	Калькування	Реалія-одночлен
510.	Moosehead Lake	Мусхед Лейк	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
511.	lobbyist	Лобіст	Суспільно-політична	Транскрипція	Реалія-одночлен
512.	Grand Jury	Велике журі	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
513.	Canadian Club	Віскі «Канадіан Клуб»	Побутова	Описова, Транскрипція	Реалія-полічлен
514.	Hotel Carillon	Готель «Карійон»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
515.	Green Top Cab Company	Компанія «Зелене таксі»	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
516.	California Appellate Decisions	Том апеляційних рішень судів штату Каліфорнія	Культурна	Трансформаційна	Реалія-полічлен

517.	Telegram	Номер редакції «Телеграма»	Культурна	Описова, Транскрипція	Реалія-полічлен
518.	Hobart Arms	Дім «Хобарт Армз»	Побутова	Транслітерація	Реалія-полічлен
519.	Lincoln coupe	«Лінкольн»	Побутова	Транслітерація	Реалія-полічлен
520.	West Cimarron	Уест-Сімаррон	Побутова	Транслітерація	Реалія-полічлен
521.	Deviveras	Девіверас-стрит	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
522.	“Dorr Paving and Construction Company, San Angelo”	Дорожно-будівельна компанія Сан-Анджело	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
523.	Homestead Act	Гомстед Акт	Суспільно-політична	Транскрипція	Реалія-полічлен
524.	Cowboy	Ковбой	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
525.	Tennessee Waltz	Тенесі вальс	Культурна	Транскрипція	Реалія-полічлен
526.	Democratic Study Group	Фракція ліберальних демократів в конгресі	Суспільно-політична	Описова	Реалія-полічлен
527.	Easter rabbit	Пасхальний кролик	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
528.	Barbecue	Барбекю	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
529.	Maple syrup	Кленовий сиріп	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
530.	New York Yankees	Янкіс	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
531.	Yacht Club Boys	Супер-яхтклуб	Побутова	Наближена	Реалія-полічлен
532.	North Sycamore	Норт-Сікемор	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
533.	Tobacco Road	Тобачна вулиця	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
534.	Yankee Stadium.	Янкі Стейдіум	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
535.	Colt Woodsman	Кольт Вудсмен	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен

536.	Sam Browne belt	Ремень Сем Браун	Побутова	Калькування, Транскрипція	Реалія-полічлен
537.	Vine Street	Вайн стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
538.	Calvello Drive	«Калвелло Драйв».	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
539.	Smith & Wesson	«Сміт і вессон»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
540.	Coolidge	Президент Кулідж	Суспільно-політична	Описова, Транскрипція	Реалія-одночлен
541.	Mansion House coffee-shop	Кафе «Меншен Хауз»	Побутова	Транскрипція, калькування	Реалія-полічлен
542.	Brentwood Heights	Брентвуд Хайте	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
543.	Tennyson Arms Apartments	«Тенісон Армс Апартаментс»	Побутова	Транслітерація	Реалія-полічлен
544.	Verschoyle, Inc.	«Вершойль»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
545.	Cherokee Street	Черокі стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
546.	Altair Street	Алтар-стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
547.	alpaca lining	Альпакоа підкладка	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
548.	Western Avenue	Вестерн авеню	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
549.	Bible belt	Південні райони США	Географічна	Описова	Реалія-полічлен
550.	Hamburger	Гамбургер	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
551.	MGM	МГМ	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
552.	Broadway Melody	«Бродвейська мелодія»	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
553.	"My Little Buckeroo"	«Мій маленький ковбой»	Культурна	Наближена	Реалія-полічлен
554.	"Mickey Finn"	«Мікі Фінн»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
555.	Eddie Duchin	Едди Дачін	Культурна	Транскрипція	Реалія-полічлен

556.	Cord sedan	«Корд»	Побутова	Транслітерація	Реалія-полічлен
557.	Ninth Street	Дев'ята вулиця	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
558.	DeSoto sedan	Седан «де Сото»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
559.	Dog Fancier's Gazette	Журнал про собак	Культурна	Трансформаційна	Реалія-полічлен
560.	Roadster	«Родстер»	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
561.	Carolina Street	Кароліна стрит	Географічна	Транслітерація	Реалія-полічлен
562.	Johnnie Walker bottle	«Джоні Уокер»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
563.	Farmer	Фермер	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
564.	A.P. correspondent	Кореспондент Асошіейтед Пресс	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
565.	Franklin	Френклін-стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
566.	Kingsley Drive	Кінгслі	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
567.	R.K. Vogelsang, Inc.	"Компанія Р. К. Фогельзанг, Інк.	Побутова	Описова, Транскрипція	Реалія-полічлен
568.	"The Packard House."	Магазини фірми «Паккард»	Побутова	Описова, Транскрипція	Реалія-полічлен
569.	Yale	Єльський університет	Освітня	Описова	Реалія-одночлен
570.	Princeton	Принстон	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
571.	The Apartment House Association	Асоціація домовласників	Побутова	Наближена	Реалія-полічлен
572.	Melrose	Мелроуз-авеню	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
573.	Delmar Club	«Делмар-клуб»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
574.	Chatterton	Готель «Чаттертон»	Побутова	Транскрипція, Описова	Реалія-одночлен
575.	Griffith Park	Гріфіт-парк	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен

576.	Hotel Metropole	Готель «Метрополь»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
577.	Canyon Las Pulgas	Каньйон Лас-Пульгас	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
578.	Hudson Street	Гудзон-стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
579.	Clearwater Street	Вулиця Кліруотер	Географічна	Транскрипція, калькування	Реалія-полічлен
580.	Hollywood	Голівуд	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
581.	Sunland Highway	Шоссе Санленд	Географічна	Транскрипція, калькування	Реалія-полічлен
582.	Bottle of Hennessy	Бутилка Хенесі	Побутова	Транскрипція, калькування	Реалія-полічлен
583.	Wells Fargo	Уелз Фарго	Побутова	Транслітерація	Реалія-полічлен
584.	Inch	Дюйм	Побутова	Калькування	Реалія-одночлен
585.	Wrangler	Фірма «Ранглер»	Побутова	Описова, Транскрипція	Реалія-одночлен
586.	Riverside drive	Ріверсайд драйв	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
587.	Triangle Fire	Пожежа на підприємстві «Траянгл»	Побутова	Трансформаційна, Транскрипція	Реалія-полічлен
588.	cherry pop	Напій вишневий	Побутова	Наближений	Реалія-полічлен
589.	Bellboy	Посильний в готелі	Побутова	Описова	Реалія-одночлен
590.	Ma'am	Мем	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
591.	Sir	Сер	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
592.	the Gulf State	Штат Флорида	Географічна	Описова	Реалія-полічлен
593.	Grand Prairie	«Велика Прерія»	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
594.	Ranger	Рейнджер	Побутова	Транскрипція	Реалія-одночлен
595.	Notch	Вузький прохід між горами	Географічна	Описова	Реалія-одночлен

596.	Bayou country	Дельта річки Місісіпі	Географічна	Трансформаційна	Реалія-полічлен
597.	Tornado	Торнадо	Географічна	Транслітерація	Реалія-одночлен
598.	Honeysuckle	Жимолость	Географічна	Калькування	Реалія-одночлен
599.	Sagebrush states	Райони Скелястих гір	Географічна	Трансформаційна	Реалія-полічлен
600.	Buffalo road	Дорога бізонів	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
601.	Apple-pie	Яблочний пиріг	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
602.	Wolf River	Вулф Рівер	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
603.	Gold rush	Золота лихорадка	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
604.	"Tennessee Waltz"	«Тенесійський вальс»	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
605.	Bill of Rights	Білль про права	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
606.	Congressman	Конгресмен	Суспільно-політична	Транскрипція	Реалія-одночлен
607.	House of Representatives	Палата представників США	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
608.	White House	Білий Дім	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
609.	State	Штат	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-одночлен
610.	District	Округ	Суспільно-політична	Наближена	Реалія-одночлен
611.	Parent -- Teacher Association	Асоціація батьків та вчителів	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
612.	Junior high school	Молодша середня школа	Освітня	Калькування	Реалія-полічлен
613.	Boy Scouts	Бойскаути	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
614.	"Ivy League"	«Ліга плюща»	Освітня	Калькування	Реалія-полічлен
615.	Roman Catholics	Католики	Релігійна	Транскрипція	Реалія-полічлен

616.	Metropolitan Opera	«Метрополітен-опера»	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
617.	Lincoln Center	Лінкольнський центр театрального мистецтва	Культурна	Описова	Реалія-полічлен
618.	"The New York Times"	«Нью-Йорк тайме»	Культурна	Транскрипція	Реалія-полічлен
619.	Jazz	Джаз	Культурна	Калькування	Реалія-одночлен
820.	Country music	Кантрі	Культурна	Транскрипція	Реалія-полічлен
621.	Plymouth Rock	Плімутська скеля	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
622.	District Attorney	Окружний суддя	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
623.	Lake Arrowhead	Озеро Ероухед	Географічна	Калькування, Транскрипція	Реалія-полічлен
624.	Hollywood public library	Публічна бібліотека в Голівуді	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
625.	Ben Hur 1860	Видання Бен Гура 1860 року	Культурна	Описова, Транслітерація	Реалія-полічлен
626.	Chevalier Audubon 1840	Шевал'є Одюбон 1840 року	Культурна	Транскрипція	Реалія-полічлен
627.	Highland Avenue	Хайленд авеню	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
628.	Laverne Terrace	Лэйверн-террас	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
629.	Laurel Canyon Boulevard	Бульвар Ларель-каньон	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
630.	Cherokee Indian	Черокі	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
631.	De Neve Lane	Де Неве Лейн	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
632.	Canoe	Каное	Побутова	Транслітерація	Реалія-одночлен
633.	Puma Lake	Озеро Пума	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
634.	Toluca County	Округ Толука	Географічна	Калькування	Реалія-полічлен
635.	Salt Springs	Солт Спрінгс	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен

536.	Kenworthy	Готель «Кенорті»	Побутова	Описова, Транскрипція	Реалія- одночлен
637.	Banjo	Банджо	Культурна	Транскрипція	Реалія- одночлен
638.	Gideon Bible	Біблія видавництва «Гідеон»	Культурна	Описова, Транскрипція	Реалія- полічлен
639.	Stoll's Billiard Parlors	«Більярдна Стола»	Побутова	Калькування	Реалія- полічлен
640.	Mansfield	Менсфілд	Географічна	Транскрипція	Реалія- одночлен
642.	Three blocks west	Три квартали на Запад	Географічна	Калькування	Реалія- полічлен
643.	Hannibal	Місто Ханібал	Географічна	Транслітерація	Реалія- одночлен
644.	Cheap Jac	Бродячий торговець	Побутова	Трансформаційна	Реалія- полічлен
645.	"American Scott"	Фенімор Купер	Культурна	Описова	Реалія- полічлен
646.	David Crockett	Деві Крокетт	Побутова	Транскрипція	Реалія- полічлен
647.	F. W. Woolworth Company	Міжнародна мережа роздрібної торгівлі «Вулвіч компані»	Побутова	Описова, Транскрипція	Реалія- полічлен
648.	Chevy	«Шевроле»	Побутова	Калькування	Реалія- одночлен
649.	Denims	Джинси	Побутова	Наближена	Реалія- одночлен
650.	Quart	Кварта	Побутова	Калькування	Реалія- одночлен
651.	A quarter	25 центів	Побутова	Наближена	Реалія- одночлен
652.	Senate	Сенат	Суспільно- політична	Транскрипція	Реалія- одночлен
653.	Woodrow Wilson International	Міжнародний центр вчених Вудроу Уїлсон.	Суспільно- політична	Калькування	Реалія- полічлен

	Centerfor Scholars				
654.	U.S. Naval Base	Американська військово – морська база	Суспільно- політична	Калькування	Реалія- полічлен
655.	Country club	Клуб за містом	Побутова	Калькування	Реалія- полічлен
656.	Cheerleader	Чирлідер	Побутова	Транскрипція	Реалія- одночлен
657.	Independence Day	День Незалежності	Суспільно- політична	Калькування	Реалія- полічлен
658.	Fairies	Фея	Побутова	Калькування	Реалія- одночлен
659.	Prairie rattlesnake	Гримуча змія	Географічна	Калькування	Реалія- полічлен
660.	Butte	Місто Бьют	Географічна	Транскрипція	Реалія- одночлен
661.	Hurricane	Ураган	Географічна	Калькування	Реалія- одночлен
662.	Upstate	Північна частина штату	Географічна	Описова	Реалія- одночлен
663.	Blungrass music	Блюграсс музика	Культурна	Калькування	Реалія- полічлен
664.	Buffalo cloth	Вовняна тканина	Побутова	Наближена	Реалія- полічлен
665.	Moose Jaw	Місто Мус-Джо	Географічна	Транскрипція	Реалія- полічлен
666.	Caribou Mountains	Гори Карібу	Географічна	Калькування	Реалія- полічлен
667.	Beaver	Бобер	Географічна	Калькування	Реалія- одночлен
668.	Pennock	Герб Пеннок	Культурна	Транскрипція	Реалія- одночлен
669.	Public Lands	Землі відібрані в індіанців	Суспільно- політична	Описова	Реалія- полічлен
670.	Homestead Act	Закон о гомстедах	Суспільно- політична	Калькування	Реалія- полічлен
671.	Land rush	Земельна лихорадка	Суспільно- політична	Калькування	Реалія- полічлен

672.	Family farm	Родинна ферма	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
673.	Grassroots movement	Соціальний рух «Ініціатива знизу»	Суспільно-політична	Описова, Трансформаційна	Реалія-полічлен
674.	"The Star-Spangled Banner"	Гімн Сполучених Штатів Америки	Культурна	Описова	Реалія-полічлен
675.	Old Glory	Прапор США	Географічна	Описова	Реалія-полічлен
676.	Blue law	«Синій закон»	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
677.	Harlem	Гарлем	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
678.	Castellamar	Кастеламар	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
679.	Quinonal Avenue	Квайнонел-авеню	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
680.	Santa Monica Boulevard	Бульвар Санта Моніка	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
681.	Sawtelle	Сотел	Географічна	Транскрипція	Реалія-одночлен
682.	Arroyo Seco Boulevard	Бульвар Арройо Секо	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
683.	Colorado Street Bridge	Міст Колорадо стрит	Географічна	Транскрипція	Реалія-полічлен
684.	Blocks Jewelry Company	Ювелірна компанія Блока	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
685.	Junior Leaguers	Юнацька Ліга	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен
686.	Hotel Tremaine	Готель «Тремейн»	Побутова	Транскрипція	Реалія-полічлен
687.	Peace Cross	Хрест Світу	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
688.	Chesterfields chairs	Честерфільдський диван	Побутова	Калькування	Реалія-полічлен

689.	Live constitution	«Жива конституція»	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
690.	Grants-in-aid	Фінансова допомога штатам	Суспільно-політична	Трансформаційна	Реалія-полічлен
691.	"Rich man's club"	«Клуб багатих людей»	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
692.	Inner club	Впливові конгресмени	Суспільно-політична	Описова	Реалія-полічлен
693.	Press gallery	Пресс-галерея	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
694.	School district	Шкільний округ	Освітня	Калькування	Реалія-полічлен
695.	Hatch Act	Закон Хетча	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
696.	Knights of Columbus	«Лицарі Колумба»	Суспільно-політична	Калькування	Реалія-полічлен
697.	Western	Вестерн	Культурна	Транскрипція	Реалія-одночлен
698.	Goody Hallet	Душка Холлет	Побутова	Наближена	Реалія-полічлен
699.	Mummers Theater	Театр Пантоміми	Культурна	Калькування	Реалія-полічлен
700.	Musical	Мюзікл	Культурна	Транскрипція	Реалія-одночлен